

Nasze Zabrze

Nr indeksu: 328855 • ISSN 1232-1400 • Wydanie bezpłatne

Przed nami XV Metropolitalne Święto Rodziny

RODZINNE WOŁANIE O POKÓJ

MAŁGORZATA MAŃKA-SZULIK

Prezydent Miasta Zabrze

ŁUCJA CHRZEŃSTEK-BAR

Przewodnicząca Rady Miasta Zabrze

wraz z radnymi

serdecznie zapraszają do udziału w zabrzańskich obchodach

NARODOWEGO ŚWIĘTA KONSTYTUCJI 3 MAJA

3 MAJA 2022 R.

Program obchodów:

GODZ. 11.00

Kościół pw. św. Anny

Uroczysta msza św. w intencji Ojczyzny z udziałem chóru „Resonans con tutti”
przygotowanego przez Arlenę Różycką-Gałązkę i Waldemara Gałązkę

Po mszy św. złożenie kwiatów pod tablicą „Pamięci tych, którzy grobów nie mają”

GODZ. 12.30

Świąteczny piknik w ogrodach parafialnych

Impreza towarzysząca:

GODZ. 16.00

Miejski Ogród Botaniczny, ul. J. Piłsudskiego 60

Koncert plenerowy Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu
pod dyрекcją Henryka Mandrysza

► W programie święta każda rodzina z pewnością znajdzie coś dla siebie Fot. pixabay.com

PRZED NAMI XV METROPOLITALNE ŚWIĘTO RODZINY

Rodzinne wołanie o pokój

W niedzielę 22 maja zainaugurowane zostanie XV Metropolitalne Święto Rodziny. Wydarzenia wpisujące się w program tegorocznej edycji przedsięwzięcia potrwać do 5 czerwca.

Pprzed nami rocznicowa, bo już piętnasta, edycja Metropolitalnego Święta Rodziny. Przygotowania do rodzinnego świętowania naznaczone są dramatycznymi informacjami i obrazami, które docierają do nas z rozpętanej przez rosyjskiego dyktatora wojny na Ukrainie. Cierpienie setek tysięcy niewinnych osób, a szczególnie dzieci, ludzi młodych i rodzin rozdziera nasze serca. Potępieniu barbarzyńskich działań musi towarzyszyć wspólne wołanie o pokój, ponieważ każda forma zamierzonej nienawiści jest przeciwna miłości – podkreślają we wspólnym liście prezydent Małgorzata Mańka-Szulik i metropolita katowicki abp Wiktor Skworc. – Wobec naszego wspólnego obowiązku, za to dobro wspólne, jakim jest pokój, proponujemy promocję rodziny i wartości z nią związanych: macierzyństwa, ojcostwa, wychowania młodego pokolenia, braterstwa, społecznej sprawiedliwości i wzajem-

nej miłości, a tegoroczne MŚR wpisujemy w hasło „Rodzina – źródło pokoju” – dodają.

Tegoroczna edycja MŚR zainaugurowana zostanie w niedzielę 22 maja. O godzinie 14 w katowickiej katedrze Chrystusa Króla odbędzie się liturgiczna inauguracja MŚR. Msze w intencji rodziny będą celebrowane także w innych katedrach metropolii górnośląskiej, m.in. o godzinie 12.15 w katedrze Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Gliwicach.

O godzinie 17 na scenie Domu Muzyki i Tańca wystąpi Natalia Kukulska, gościnnie zaprezentują się Kuba Badach i Katarzyna Moś. Usłyszymy również zabrzańskich filharmoników.

Ważnym wydarzeniem będzie zaplanowana na 29 maja pielgrzymka mężczyzn i młodzieńców do sanktuarium Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Piekarach Śląskich. Z kolei 4 i 7 czerwca Opera Śląska zaprosi do Domu Muzyki i Tańca na spektakl baletowy „Pictures of Poland”, będący choreograficzno-plastycznym przekazem o polskiej kulturze i wartościach. 5 czerwca o godzinie 18.00 odbędzie się natomiast koncert finałowy Metropolitalnego Święta Rodziny, na który zaprasza Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek. Szczegółowe informacje dotyczące 15. edycji Metropolitalnego Święta Rodziny znajdują się na stronie internetowej www.swieto-rodziny.pl.

GOR

W NUMERZE

- Rodzinne wołanie o pokój **str. 3**
Sztuka w industrialnej przestrzeni **str. 4-5**
Wachlarz atrakcji (nie tylko) na wakacje **str. 6-7**
Aleja Korfantego będzie przedłużona! **str. 8-9**
Jesienią ruszy „Akcja Liść” **str. 10**
Muzyczny prezent na urodziny Zabrze **str. 11**
Zielone czeki czekają! **str. 12**
Zgłoś swój pomysł na inwestycję! **str. 13**
Bezpiecznie i komfortowo po szynach **str. 14-15**
Solidarni z Ukrainą! **str. 16**
Laury za umiejętności i kompetencje **str. 17**
Jest gruntowa, będzie komfortowa **str. 18**
Dla bezpieczeństwa kierowców **str. 18**
Zachwycają na scenie i przy sztalugach **str. 19**
120 lat Trójki! **str. 20-21**
Tragiczne karty naszej historii **str. 22**
Pamiętamy naukę Ojca Świętego **str. 23**
Pod opieką świętego Floriana **str. 24**
Dziękujemy Wam, kochane Mamy! **str. 25**
Pełni pasji ze swoim patronem **str. 26**
Album, jakiego jeszcze nie było! **str. 27**
Zabrzeńska oświata w pigułce **str. 28**
Ruszyli do walki o Górną Śląsk **str. 29**
Zdrowa alternatywa dla używek **str. 30**
Z barwnymi tradycjami **str. 31**
Nasi aktorzy docenieni **str. 31**
Botanik zachwyca i edukuje **str. 33**
Przed wszystkim pasja **str. 34**
Piłkarze dla pokoju **str. 35**
Zanim nastąpił Shoah (cz. II) **str. 36-37**
Rozrywka **str. 38**

Pobierz gazetę w wersji elektronicznej

► Podpisanie umowy o współpracy z chorwackimi miastami Fot. UM Zabrze

O TURYSTYCE W GRONIE EKSPERTÓW

Sztuka w indu

O rozwiązaniach opartych na przyrodzie oraz sztuce w przestrzeni publicznej rozmawiali uczestnicy Międzynarodowej Konferencji Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego, jaka w kwietniu odbyła się w naszym mieście. Eksperci z Polski i Europy spotkali się w hali „Pogoń”.

Nasze miasto przeszło długą drogę od ośrodka typowo przemysłowego do miasta, którego dzisiejszą markę stanowią medycyna, nauka, nowoczesne technologie, kultura, sport i turystyka przemysłowa – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Jeszcze nie tak dawno wielu nie wierzyło, że droga, jaką postanowiliśmy kroczyć, by odzyskać dla turystów obiekty poprzemysłowe, jest słuszna. Dzisiaj już wiemy, że to była dobra decyzja. Zrealizowaliśmy wielomilionowe inwestycje, które mają olbrzymie wartości turystyczne. Teraz rozmawiamy o zielonych obszarach, o przestrzeni, która ma zdecydować o tym, że będziemy się dobrze czuć w naszych miastach. To ogromna radość, że znów możemy tu być razem – dodaje. – Temat konferencji jest kluczową

kwestią dla miast Górnego Śląska, jeśli chcemy zachować architektoniczną spójność i zrównoważony rozwój przestrzeni miejskiej – zwraca uwagę Joanna Held z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. – W miastach takich jak Zabrze jednym z najważniejszych elementów dziedzictwa jest architektura poprzemysłowa. Jestem przekonana, że mimo zmieniających się technologii to dziedzictwo warto nadal pielęgnować i zachęcać do tego mieszkańców – dodaje.

Podczas dwudniowej konferencji prelegenci omawiali m.in. rozwiązania oparte na przyrodzie służące zrównoważeniu przestrzeni miasta przemysłowego. Podkreślali, że dostarczają one równocześnie korzyści natury ekologicznej, ekonomicznej, społecznej i turystycznej, a także wspierają adaptację do zmian kli-

► Panel dyskusyjny zorganizowany w ramach konferencji Fot. UM Zabrze

Przemysłowej przestrzeni

matu. Odgrywają również niebagatelną rolę w estetyzacji przestrzeni, co szczególnego znaczenia nabiera w miastach poprzemysłowych. Elementem zrównoważonego rozwoju tych obszarów jest również rozwijająca się obecność sztuki w przestrzeniach publicznych miast poprzemysłowych. Oba te nurty ewolucji miast dają impuls m.in. do wzmocnienia integracji mieszkańców, zwiększają ich świadomość ekologiczną, podnoszą estetykę przestrzeni, a także atrakcyjność turystyczną.

Przypomnijmy, że Zabrze organizuje międzynarodową konferencję poświęconą turystyce dziedzictwa przemysłowego od 2004 r. Z każdym rokiem zwiększa jej zasięg i znaczenie. Dorobek konferencji jest zauważalny w skali międzynarodowej. Zabrze jest gospodarzem tych wydarzeń ze względu na długie tradycje związane z rozwojem przemysłu oraz z uwagi na dbałość o swoje dziedzictwo i jego konsekwentne wykorzystanie na rzecz rozwoju turystyki.

Tegoroczna konferencja zorganizowana została w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 i jest częścią pro-

jektu „Miasto Przestrzenią Rozwoju”. Projekt realizowany jest od 1 stycznia br. do 30 kwietnia 2024 r.

W przededniu konferencji Zabrze oficjalnie zainicjowało współpracę z dwoma chorwackimi miastami: Labin i Ston. Stosowna umowa podpisana została w Teatrze Nowym podczas wieczoru chorwackiego, będącego okazją

do zaprezentowania potencjału obu miejscowości. – To dla nas bardzo ważne, by zacieśnić współpracę z miastami, które mają podobną przeszłość i podobne cele na przyszłość. Wspólnie z Zabrzem możemy wymienić doświadczenia związane z turystyką – podkreśla Valter Glavičič, mer miasta Labin. GOR

► Wśród gości wydarzenia był m.in. znany prezenter Tomasz Zubilewicz Fot. UM Zabrze

► Targowe stoiska wypełniły halę „Pogoń” Fot. Igor Cieśllicki

ZA NAMI XII MIĘDZYNARODOWE TARGI TURYSTYCZNE

Wachlarz atrakcji (ni

Chorwacja była partnerem XII Międzynarodowych Targów Turystycznych, które w kwietniu odbyły się w Zabrzu. Impreza, która wróciła do naszego miasta po dwuletniej przerwie związanej z pandemią, spotkała się z ogromnym zainteresowaniem zwiedzających.

Poraz kolejny w naszym mieście odbywa się wielkie święto turystyki. W hali „Pogoń” prezentują się nasi przyjaciele między innymi ze Słowacji, Czech, Austrii czy Chorwacji, która w tym roku jest krajem partnerskim wydarzenia. Nie

brakuje także wystawców z naszego regionu i kraju – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Poza wspaniałym klimatem, dobrą muzyką, ciekawymi pokazami i pyszną degustacją na targach możemy przede wszystkim zainspirować

się i wybrać ciekawy kierunek zwiedzania nie tylko na wakacje, ale także na weekendowy wyjazd – dodaje.

W tym roku targowe stoiska po raz pierwszy wypełniły halę „Pogoń” przy ul. Wolności. – Na tych stoiskach można znaleźć wszystko to, co Chorwacja ma najlepszego. Oprócz tego powiem jeszcze to, co wszyscy wiedzą. Mamy słońce i ciepłe morze – uśmiecha się Andrzej Grzelak, konsul honorowy Chorwacji w Polsce. – Dlatego już dziś można sobie zaplanować wakacyjny wyjazd – dodaje. Chorwackie akcenty pojawiły się także w pirackiej grze targowej, która wpisała się w program wydarzenia.

Na gości odwiedzających w dniach 8–9 kwietnia halę „Pogoń” czekały stoiska Zamku Orawskiego, Nowego Jiczyna, Żywego Muzeum Obwarzanka z Krakowa, Muzeum Gazownictwa w Paczkowie, Parku Techniki Wojskowej w Zabrzu czy też Muzeum Przemysłu Naftowego i Ga-

► Chętni mogli usiąść za sterami wirtualnego samolotu Fot. Igor Cieśllicki

► „Atrakcje” rodem ze średniowiecza prezentowali goście z Ogródzieńca Fot. Igor Cieśliski

e tylko) na wakacje

zownictwa im. Ignacego Łukasiewicza w Bóbrce. Można było obejrzeć zabytkowe rowery i zasiąść w kokpicie wirtualnego samolotu. Pokaz mody przygotowali uczniowie Zespołu Szkół nr 3 im. Witolda Pileckiego, a nauczyciele Majowej Szkoły Tańca wystąpili z pokazem tanga argentyńskiego. Swoją sztukę w posługiwaniu się mieczem prezentowali rycerze z Ogródzieńca, a o oprawę muzyczną wydarzenia dbali artyści Orkiestry Muzeum Górnictwa Węglowego pod kierunkiem Henryka Mandrysa. Nie zabrakło także akcentów sportowych.

– Nasz stadion, klub, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ludzi, coraz bardziej się otwiera. Przygotowujemy aktualnie nową ofertę, stricte turystyczną. Chodzi o możliwość zwiedzania stadionu i poznania historii naszego klubu, odwiedzenia miejsc, w których na co dzień kibic być nie może – tłumaczy Konrad Kołakowski, rzecznik prasowy Górnika Zabrze.

– Mamy wspaniałe stoiska, dużo atrakcji turystycznych. Można poczuć już atmosferę lata i wakacji – mówi Grzegorz Chmielewski z Wy-

działu Promocji, Turystyki i Sportu Urzędu Miejskiego w Zabrzu.

Podczas targów zabrzańskich oddział Polskiego Czerwonego Krzyża prowadził zbiórkę na rzecz Ukrainy.

Każdy z odwiedzających halę „Pogoń” mógł też wyrazić swoją solidarność z narodem ukraińskim, pozostawiając słowa wsparcia na specjalnie ustawionej w tym celu ścianie. GOR

► Zwiedzający mogli spróbować smakołyków z różnych krajów Fot. Igor Cieśliski

► Umowa została podpisana w Sali Historycznej ratusza Fot. UM Zabrze

PODPISANO UMOWĘ DOTYCZĄCĄ REALIZACJI NIEZWYKLE WAŻNEJ INWESTYCJI D

Aleja Korfantego bę

Na tę wiadomość czekali kierowcy i mieszkańcy Mikulzyc! W kwietniu w ratuszu została podpisana umowa dotycząca przedłużenia alei Korfantego. To jedna z najważniejszych inwestycji drogowych realizowanych w naszym mieście.

P przedłużenie alei Korfantego to inwestycja strategiczna, która usprawni komunikację pomiędzy północną i południową częścią Zabrze oraz ułatwi dojazd do specjalnej strefy ekonomicznej. To kolejne zadanie w ramach konsekwentnie prowadzonej rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej oraz tramwajowej w naszym mieście – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

W ramach projektu powstanie ponadkilometrowy odcinek drogi, która będzie połączeniem istniejącej alei Korfantego z ulicami Tarnopolską i Brygadzystów. W miejscu skrzyżowania alei Korfantego z ulicą Heweliusza powstanie rondo turbinowe. W ramach zadania zaplanowano także budowę dwóch obiektów mostowych: nad jarem po kolei piaskowej oraz nad ciekiem wodnym. Wybudowane zo-

staną również skrzyżowania z ul. 11 Listopada oraz z ul. Mickiewicza. Rozbudowane zostanie skrzyżowanie przedłużenia al. Korfantego z ulicami Tarnopolską oraz Brygadzystów.

Oprócz drogi, która znacznie odciąży ruch w śródmieściu oraz usprawni komunikację ze specjalną strefą ekonomiczną, mieszkańcy będą mogli korzystać także z nowych chodników czy ścieżek rowerowych. Nie zabraknie obniżających poziom hałasu ekranów akustycznych oraz nowoczesnego i energooszczędnego oświetlenia LED.

– Cieszę się, że możemy realizować swoją misję między innymi wykonując takie zadania, w sercu Śląska, gdzie swoje silne korzenie ma także nasza firma – mówi Krzysztof Szczepanik, dyrektor śląskiego oddziału Eurovia Polska S.A.

– W pierwszej kolejności rozpoczynamy przebudowę sieci. Właściwie będzie to najtrudniejszy etap z uwagi na możliwość wystąpienia kolizji istniejących sieci, co często zdarza się w tak zurbanizowanym terenie – zwraca uwagę Ireneusz Janik, dyrektor Sektora Mysłowice w firmie Eurovia Polska S.A. – Mam jednak nadzieję, że sprawnie przejdziemy ten etap prac i będziemy mogli przystąpić do robót w zakresie drogowym, budowy ronda i obiektów mostowych – dodaje.

Jeszcze w tym roku planowane jest powstanie ronda przy ul. Tarnopolskiej, co związane jest z realizowaną równolegle (jako osobne zadanie) inwestycją w zakresie sieci tramwajowej. Roboty bitumiczne planowane są na przyszły rok, po zakończeniu budowy obiektów inżynieryjnych.

► W ramach inwestycji powstanie m.in. nowy odcinek drogi o długości ponad kilometra Fot. UM Zabrze

ROGOWEJ

dzie przedłużona!

– Przedłużenie alei Korfantego to inwestycja bardzo oczekiwana przez mieszkańców. Już w 2004 roku wnioskowaliśmy o to jako Rada Dzielnicy. Bardzo się cieszę, że udało się ten projekt doprowadzić do realizacji – mówi Joachim Wienchor, radny z Mikulczyc.

– Na pewno odetchną mieszkańcy ulicy Nowodworskiej. W godzinach szczytu blokuje się również ulica Lipowa – mówi Piotr Zapalski, kierowca taksówki z Zabrze. – Bardzo dobrze, że przybywa dróg. To podstawa. Samochodów jest coraz więcej i dusimy się w naszych miastach. Każde takie udogodnienie jest zbawienne – dodaje.

– Realizacja inwestycji nie byłaby możliwa, gdyby miasto nie zawarło w 2017 roku umowy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. Linia kredytowa EBI pozwala na finansowanie udziału własnego na realizację tej inwestycji, który jest niemały i wynosi 13 milionów złotych – podsumowuje Danuta Bochyńska-Podloch, dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg w Zabrze.

GOR

► – Bardzo dobrze, że przybywa dróg – mówi Piotr Zapalski, taksówkarz Fot. Igor Cieśllicki

Jesienią ruszy „Akcja Liść”

Uchwałę stwierdzającą ważność marcowych wyborów do Rad Dzielnic przyjęli radni podczas zwołanej 1 kwietnia sesji Rady Miasta. Radni poruszali również m.in. tematy dotyczące gospodarowania odpadami.

Zgodnie z przyjętą w kwietniu uchwałą, właściciele domów jednorodzinnych będą mogli korzystać z udogodnień w ramach „Akcji Liść”. Będzie ona prowadzona w okresie od 1 września do 31 grudnia. W tym czasie właściciele domów, na indywidualny wniosek,

będą mogli liczyć na odbiór do sześciu worków z zebranymi z posesji liśćmi.

Radni przyjęli również program osłonowy w zakresie wsparcia seniorów na terenie miasta na rok 2022. Chodzi o poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz samodzielnego funk-

cjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. opieki na odległość. Przyjęto również uchwałę w sprawie określenia i finansowania zadań w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r.

GOR

RADA MIASTA ZABRZE – POSIEDZENIA KOMISJI

KOMISJA BUDŻETU I INWESTYCJI

4.05 godz. 16.00 – Remont torowiska tramwajowego nr 3. Komisja wyjazdowa.

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA EKOLOGII

10.05 godz. 16.00 – Stan powietrza w Zabrzu w 2021 roku.

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA GOSPODARKI KOMUNALNEJ I ROZWOJU MIASTA

4.05 godz. 16.00 – Remont torowiska linii nr 3. Komisja wyjazdowa.

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA KULTURY I DZIEDZICTWA

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

18.05 godz. 16.00 – Zapomniane zabytki militarne z czasów II wojny światowej w Zabrzu. Militarne zabytki Zabrze – zapomniane dziedzictwo, możliwości ochrony, stan zachowania.

KOMISJA OŚWIATY

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

19.05 godz. 15.30 – Działalność Przedszkola nr 25. Termomodernizacja, funkcjonowanie oraz profil placówki. Sprawy bieżące i organizacyjne. Komisja wyjazdowa.

KOMISJA PRAWA I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

5.05 godz. 14.00 – Informacja na temat bezpie-

czeństwa mieszkańców wynikająca z ustawy „Prawo Budowlane” i działania podejmowane w tym zakresie przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA REWIZYJNA

19.05 godz. 15.30 – Działalność Przedszkola nr 25. Termomodernizacja, funkcjonowanie oraz profil placówki. Sprawy bieżące i organizacyjne. Komisja wyjazdowa.

KOMISJA SPORTU, TURYSTYKI I REKREACJI

9.05 godz. 16.00 – Wizyta w klubie sportowym MOSiR Sparta Zabrze - wydatkowanie dotacji sportowej za rok 2021. Komisja wyjazdowa.

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

KOMISJA ZDROWIA I POLITYKI SPOŁECZNEJ

10.05 godz. 13.00 – Funkcjonowanie, plany inwestycyjne Szpitala Miejskiego w Zabrzu Sp. z o.o. w okresie epidemii. Komisja wyjazdowa.

11.05 godz. 16.00 – Sprawy sesyjne, organizacyjne i bieżące.

DYŻURY RADNYCH

W maju radni pełnią dyżury zarówno w ratuszu przy ul. Religi 1 (pokój nr 63), jak i poza siedzibą Urzędu Miejskiego. Szczegółowy harmonogram dostępny jest na stronie internetowej www.miastozabrze.pl.

► Henri Seroka podczas koncertu na placu Papieskim w 2018 r. Fot. henriseroka.com

HENRI SEROKA SKOMPONOWAŁ DZIEŁO Z OKAZJI SETNEJ ROCZNICY NADANIA ZABRZU PRAW MIEJSKICH

Muzyczny prezent na urodziny Zabrze

„Symfonia dla Zabrze” to wyjątkowy utwór, jaki specjalnie na setne urodziny naszego miasta napisał Henri Seroka, znakomity belgijski kompozytor polskiego pochodzenia. Pierwsze wykonanie dzieła w Zabrzu zaplanowano na 5 maja w Domu Muzyki i Tańca.

To pani prezydent poprosiła mnie o skomponowanie muzyki z okazji urodzin miasta. Miało to miejsce w 2018 roku w Zabrzu, podczas wykonania mojego utworu „Credo”. Inspiracją był dla mnie Śląsk, profesor Zbigniew Religa, którego miałem honor poznać w 1999 roku podczas koncertu oraz sposób życia górników tego regionu – tłumaczy Henri Seroka.

„Symfonia dla Zabrze” to czteroczęściowe dzieło na chór i orkiestrę. Utwór został zarejestrowany w studiu Polskiego Radia w Katowicach w sierpniu 2020 r.

– Ogromnie się cieszę, że tak znakomity kompozytor zgodził się przygotować muzyczny prezent na urodziny naszego miasta. Bardzo za to dziękuję. To dla nas powód do dumy – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Henri Seroka urodził się 9 maja 1949 r. w Anderlechcie jako syn Polaka i Niemki. Karierę rozpoczął w latach 60. jako piosenkarz na scenach Belgii, Francji, Polski, Niemiec, Stanów Zjednoczonych oraz wielu innych krajów. Od wielu lat jego największą pasją jest komponowanie muzyki filmowej oraz poważnej.

– Henri Seroka znany jest przede wszystkim jako twórca muzyki filmowej. Jeśli państwo oglądali znakomitą polską trylogię „U Pana Boga w ogródku”, „U Pana Boga za miedzą”, „U Pana Boga za piecem”, to muzykę do tych świetnych komedii napisał właśnie Henri Seroka, który jest z naszym krajem zaprzyjaźniony – mówi Sławomir Chrzanowski, dyrektor Filharmonii Zabrzeńskiej. Najmłodszych widzów zainteresuje natomiast z pewnością, że Henri Seroka to również autor muzyki do serialu animowanego „Smerfy”. GOR

ZIELONE CZEKI CZEKAJĄ!

TRWA KONKURS WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH

Zielone Czeki o wartości 10 tys. zł, pamiątkowe statuetki oraz dyplomy czekają na laureatów corocznego konkursu organizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Termin przyjmowania wniosków upływa 30 czerwca 2022 r.

Rywalizacja toczy się w czterech kategoriach: Ekologiczna osobowość roku, Gmina przyjazna dla czystego powietrza, Inwestycja proekologiczna roku, Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej. Katowicki Fundusz rozpoczął właśnie przyjmowanie zgłoszeń, które można składać do 30 czerwca 2022 r.

– To jest jeden z największych i najważniejszych w województwie śląskim konkursów związanych z ochroną środowiska, który organizujemy od wielu lat

z okazji Dnia Ziemi. Ogromna liczba zgłoszeń, która każdego roku rośnie, pokazuje, że w społeczeństwie cały czas zwiększa się świadomość tego, jak ważna jest ochrona środowiska naturalnego – podkreśla Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach.

W konkursie mogą wziąć udział:

- w kategorii Ekologiczna osobowość roku: osoby fizyczne
- w kategorii Gmina przyjazna dla czystego powietrza: gminy – wiejskie, miejskie, miejsko-wiejskie oraz miasta na prawach powiatu
- w kategorii Inwestycja proekologiczna roku: beneficjenci pomocy finansowej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, którzy w 2021 r. zakończyli realizację zadania dofinansowanego ze środków

Funduszu (z wyłączeniem osób fizycznych)

- w kategorii Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej: organizacje pozarządowe (w rozumieniu ustawy z dnia 23.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) z terenu województwa śląskiego prowadzące działalność proekologiczną

Nagrody w konkursie przyznawane są za działania/zadania realizowane w 2021 r. Na zwycięzców czekają statuetki i Zielone Czeki o wartości 10 tys. zł. Poza tym Kapituła konkursu może przyznać również wyróżnienia oraz nagrodę specjalną. Laureatów poznamy do końca tego roku. W ubiegłym roku na konkurs wpłynęły 43 zgłoszenia. Pierwsze Zielone Czeki z okazji Dnia Ziemi przyznane zostały przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 28 lat temu, w 1994 r. Wśród laureatów są zarówno pasjonaci ochrony środowiska – naukowcy, nauczyciele i dziennikarze, ale także przedsiębiorcy, miasta i stowarzyszenia.

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

Kolumnę dofinansowano ze środków
**Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach**

► Jedno z boisk powstałych w ramach Zabrzeńskiego Budżetu Obywatelskiego Fot. UM Zabrze

WAŻNE DATY

Rozpoczęcie składania wniosków: **9 maja 2022 r.**
Zakończenie składania wniosków: **9 czerwca 2022 r.**
Publikacja ostatecznej listy projektów (po rozpatrzeniu odwołań): **23 września 2022 r.**
Początek głosowania: **30 września 2022 r.**
Koniec głosowania: **17 października 2022 r.**
Ogłoszenie wyników głosowania: **24 października 2022 r.**

TRWA IX EDYCJA ZABRZAŃSKIEGO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Zgłoś swój pomysł na inwestycję!

Od 9 maja do 9 czerwca mieszkańcy po raz kolejny będą mogli składać wnioski w ramach Zabrzeńskiego Budżetu Obywatelskiego. Dziewiąta już edycja przedsięwzięcia to okazja do tego, by mieć swój wkład w to, jak wyglądają nasze dzielnice. Do podziału jest aż 6,6 mln zł.

Projektów zrealizowanych w ramach budżetu obywatelskiego wciąż przybywa. Zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców powstają między innymi nowe boiska piłkarskie, siłownie pod chmurką, place zabaw, parkingi, montowane są też lampy oświetleniowe wzdłuż chodników i alejek ogrodowych – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Dziś każdy zabrzeńczyk może mieć swój udział w pozytywnych przemianach, jakie przechodzi nasze miasto. Możemy nie tylko korzystać z nowych inwestycji i przedsięwzięć, ale samemu je kreować, dostrzegać potrzeby i podpowiadać, które są tymi najpilniejszymi. Zachęcam do składania wniosków w ramach kolejnej

edycji budżetu obywatelskiego. Jestem przekonana, że warto brać sprawy w swoje ręce i osobiście decydować, na co mają być wydrukowane pieniądze – dodaje.

W ramach dotychczasowych ośmiu edycji ZBO zabrzeńczyki zgłoszyli ponad 760 wniosków. Po oddaniu ponad 175 tysięcy głosów (głównie elektronicznie) na przestrzeni ostatnich lat do realizacji wybranych zostało 159 zadań. Większość z nich została już wykonana i służy mieszkańcom. Na ich realizację miasto przeznaczyło w latach 2015–2021 prawie 32 mln zł.

W tym roku, pomimo negatywnych skutków pandemii, Zabrze zwiększyło pulę środków na reali-

zację zadań inwestycyjnych, które zostaną zaproponowane, a następnie wybrane przez mieszkańców. Kwota 6,6 mln zł zostanie podzielona na 21 puli dzielnicowych (11 dzielnic dużych – tutaj pulę wynoszą po 350 tys. zł, i 10 małych – po 175 tys. zł) oraz pulę ogólnomięjską o wartości 1 mln zł.

Wnioski można składać na dwa sposoby: drogą pocztową (wtedy kopertę należy zaadresować do Urzędu Miejskiego w Zabrzu, ul. Powstańców Śląskich 5–7, 41-800 Zabrze) lub osobiście (parter przy wejściu głównym do budynku UM). Wniosek mogą poprzeć mieszkańcy Zabrze, którzy ukończyli 16 lat. Szczegóły na www.miastozabrze.pl. GOR

► Modernizacja obejmie m.in. pętlę tramwajową na Zaborzu Fot. UM Zabrze

RUSZYŁA MODERNIZACJA TOROWISKA TRAMWAJOWEGO W DZIELNICY ZABORZE

Bezpiecznie i komfo

To bardzo dobra wiadomość dla osób korzystających z komunikacji publicznej. W kwietniu ruszyła przebudowa torowiska tramwajowego w dzielnicy Zabrze. Nowe tory i towarzysząca im infrastruktura pojawią się na odcinku od browaru do granicy z Rudą Śląską.

Dzięki modernizacji kolejnego odcinka torowiska zwiększy się komfort podróży i bezpieczeństwo pasażerów korzystających z komunikacji tramwajowej, która stanie się sprawniejsza i bardziej niezawodna. Modernizacja torowisk pozwala na wprowadzenie pojazdów niskopodłogowych, co ułatwia korzystanie z tramwajów seniorom i osobom z niepełnosprawnościami – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Skorzystają również mieszkańcy, bo zmniejszy się natężenie hałasu i wibracji, a także kierowcy, bo w konsekwencji tego typu inwestycji poprawia się cała infrastruktura drogowa na tych odcinkach – dodaje.

Zadanie podzielone zostało na trzy odcinki. Pierwszy z nich rozpoczyna się przy wjeździe na teren browaru, a kończy za peronem Zabrze Elektrociepłownia, na wysokości ul. Wolności 418. Drugi odcinek rozpoczyna się około 150 me-

trów przed skrzyżowaniem ul. Wolności z ul. Wyciska, na wysokości ul. Wolności 446. Obejmuje tory szlakowe i pętlę Lompy kończąc się około 120 metrów za pętlą. Trzeci odcinek rozpoczyna się na wysokości posesji przy ul. Wolności 518

i biegnie do połączenia ze zmodernizowanym torowiskiem już po stronie Rudy Śląskiej, obejmując przystanek Ruda Śląska Klary. To w sumie około osiem kilometrów pojedynczego toru, który poza przejazdami drogowymi i przejściami dla pieszych wybudowany zostanie w technologii klasycznej na podkładach strunobetonowych.

– To ważny szlak tramwajowy, którym kursują linie nr 1, 4, 5, a odcinek, który przeznaczaliśmy do modernizacji, łączy fragmenty przebudowane już wcześniej. Do tego zlikwidujemy wąskie gardło, jakim jest dwustumetrowy odcinek jednotorowy w rejonie skrzyżowania z ulicą Rymera, gdzie wybudowana zostanie linia dwutorowa – zwraca uwagę Bolesław Knapik, prezes spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Przypomnijmy, że dwutorowa linia tramwajowa biegnąca wzdłuż ul. Wolności w centrum Zabrze zmodernizowana została w 2015 r., w ra-

TAKIE SĄ LICZBY

8 km

pojedynczego toru wymienione zostanie w ramach rozpoczętej właśnie inwestycji

12 miesięcy

ma wykonawca na przeprowadzenie modernizacji

49 mln zł

brutto to wartość prac

► Nowe torowisko wzdłuż ul. Religi Fot. UM Zabrze

rtowo po szynach

mach poprzedniego projektu inwestycyjnego spółki Tramwaje Śląskie. Ówczesna modernizacja objęła torowisko wbudowane w jezdnie ulic Brysza, Lutra, plac Krakowski i Wolności, kończąc się przy wjeździe na teren browaru przy ul. Wolności, gdzie linia przechodzi na tor wydzielony.

– Realizowaliśmy tę inwestycję w 2015 roku jako podwykonawca. Teraz będziemy mogli kontynuować te prace, tym razem już jednak jako generalny wykonawca – mówi Damian Kłosek, właściciel firmy NJN z Knurowa.

Zgodnie z zapisami umowy, prace potrwają do końca marca 2023 r. Mają być prowadzone przy maksymalnym możliwym utrzymaniu ruchu tramwajowego w systemie mijankowym. Wartość umowy wynosi niemal 39,9 mln zł netto (49 mln zł brutto). Inwestycja jest częścią „Zintegrowanego Projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Pro-

gramu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014–2020.

W ramach realizowanego aktualnie przez spółkę Tramwaje Śląskie projektu, na terenie Zabrze zakończono do tej pory cztery zadania: wzdłuż ul. Powstańców Śląskich i Religi, na pograniczu Zabrze i Bytomia, w ciągu ul. Bytomskiej w Biskupicach oraz na pograniczu Zabrze i Gliwic. Pod koniec listopada 2021 r.

rozpoczęła się modernizacja torowiska w Mikulczycach, która postępuje zgodnie z planem.

– Przygotowujemy się jednocześnie do kolejnego, długo oczekiwanego, remontu na odcinku ulicy Wolności od ulicy Karola Miarki do ulicy Torowej. Łącznie wartość wykonanych w Zabrzu inwestycji w sieć tramwajową wynosi 160 milionów złotych – podsumowuje prezydent Małgorzata Mańka-Szulik. GOR

► Wymiana torowisk trwa aktualnie w Mikulczycach Fot. Igor Cieśliski

► Volodymyr Petriv, dyrektor Teatru Muzycznego i Dramatycznego w Równem Fot. UM Zabrze

► W Centrum Organizacji Pozarządowych prowadzona jest zbiórka darów Fot. UM Zabrze

Z NASZEGO PARTNERSKIEGO MIASTA PŁYNĄ SŁOWA PODZIĘKOWANIA ZA OKAZANĄ POMOC

Solidarni z Ukrainą!

W obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę zabrzanie nie pozostali bierni. Pomoc w różnych formach płynie zarówno do przebywających w naszym mieście uchodźców, jak i do Równego – partnerskiego miasta Zabrze. W kwietniu mer ukraińskiego miasta podziękował za wsparcie.

Oleksandr Tretiak, mer miasta Równie, podziękował wszystkim mieszkańcom Zabrze za postawę solidarności, wrażliwości i życzliwość – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – W przesłanej mi korespondencji wyraził wdzięczność darczyńcom i wolontariuszom przygotowującym liczne transporty pomocy humanitarnej – dodaje.

Przypomnijmy, że już pod koniec lutego ruszyła zbiórka darów w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Brodzińskiego 4. Wciąż można tam przynosić żywność o długiej dacie przydatności do spożycia (mleko, kaszę, konser-

wy, ryż, makarony itp.), środki higieniczne, proszki, bieliznę czy pościel. Przyjmowane są tylko artykuły nowe. Punkt czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00–18.00. Szczegółowe informacje udzielane są pod numerem telefonu: 32 271 04 74 lub 512 240 287. Do COP trafiają także transporty z pomocą z zagranicy, m.in. od naszych przyjaciół z miast partnerskich. – Konwoje, między innymi ze szczególnie potrzebnymi artykułami medycznymi i sanitarnymi, trafiały do Równego za pośrednictwem Zabrze z Essen, Rovereto czy Sangerhausen – zwraca uwagę prezydent Małgorzata Mańka-Szu-

lik. – Jednocześnie uruchomiliśmy konto na rachunku Urzędu Miejskiego dla zainteresowanych udzieleniem wsparcia finansowego. Do miasta Równie przekazana została także z Zabrze karetką pogotowia ratunkowego – dodaje.

Za przekazaną pomoc dziękował również Volodymyr Petriv, dyrektor Teatru Muzycznego i Dramatycznego w Równem, który w kwietniu gościł w Zabrzu. – To niezwykle ważne, abyśmy nadal pomagali naszym heroicznie walczącym o niepodległość swojej ojczyzny sąsiadom. Zachęcam do dalszego udzielania wsparcia – podkreśla prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

GOR

ZA NAMI 29. GALA REGIONALNEJ IZBY GOSPODARCZEJ W KATOWICACH

Laury za umiejętności i kompetencje

Po raz 29. wręczone zostały w kwietniu przyznawane przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach Laury Umiejętności i Kompetencji. Wśród nagrodzonych nie zabrakło osób związanych z Zabrzem.

Bardzo się cieszę, że po dwóch latach oczekiwania przyszło nam się spotkać. Widzimy się w wyjątkowej rzeczywistości. Pandemia usiłowała zabić ducha przedsiębiorczości, wydawało się, że to jedno z najgorszych doświadczeń, okazało się, że niestety nie. Za wschodnią granicą w bandycki sposób są mordowani Ukraińcy i niszczone ich domy przez Rosjan. Potrzebujemy wzorców, przewodników i autorytetów, by nasz świat mógł powrócić do normalności. Postaci, które swoim wysiłkiem, kompetencjami oraz doświadczeniem budują dobro i kształtują rzeczywistość i są godne naśladowania. Takie właśnie osoby nagradzamy – podkreśla Tomasz Zjawiony, prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach.

Gala „Laurów” to wyjątkowe wydarzenie w corocznym kalendarzu Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, która od 1992 r. pielęgnuje tradycję doceniania i przekazywania podziękowań wybitnym osobowościom za ich wyjątkową publiczną działalność. W gronie tegorocznych laureatów znalazło się 27 osób, firm i instytucji, które zostały nagrodzone

w sześciu kategoriach. Laury Umiejętności i Kompetencji są przyznawane przez Kapitułę, którą tworzą przedstawiciele izb gospodarczych Katowic, Bielska-Białej, Częstochowy, Rybnika i Opola, władz województw śląskiego i opolskiego, reprezentanci środowisk naukowych, kultury i mediów – laureaci minionych edycji. W tym roku zdecydowali oni, że najważniejszą nagrodę – Diamentowy Laur Umiejętności i Kompetencji – otrzymał Janusz Steinhoff, wybitny ekspert i autorytet w sprawach gospodarczych, twórca nowoczesnych rozwiązań w górnictwie.

Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji w kategorii Samorząd terytorialny, zawodowy i gospodarczy odebrał Krzysztof Lewandowski, I zastępca prezydenta Zabrze. Platynowym Laurem nagrodzona została Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi, która w tym roku obchodzi jubileusz 30-lecia funkcjonowania. Z kolei Platynowy Laur Umiejętności i Kompetencji trafił w ręce dr. Zygryda Wawrzyńka z Zabrze, wybitnego radiologa i pioniera ultrasonografii w Polsce. Gratulujemy!

► Zygfryd Wawrzynek Fot. RIG

► Jan Sarna Fot. RIG

► Krzysztof Lewandowski Fot. RIG

Jest gruntowa, będzie komfortowa

Nową nawierzchnię będzie miała znajdująca się na osiedlu Słoneczna Dolina ulica Marsa. Mieszkańcy zyskają również chodniki i oświetlenie, przebudowany zostanie gazociąg. Prace potrważą do końca roku.

Wkwietniu w ratuszu podpisana została warta prawie 6 mln zł umowa z wykonawcą robót. – To daje zielone światło do realizacji ważnej inwestycji dla mieszkańców osiedla Słoneczna Dolina. Jestem przekonana, że nowa droga poprawi komunikację w tej dzielnicy. Te wszystkie ważne dla mieszkańców inwestycje możemy realizować dzięki linii kredytowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Już za osiem miesięcy bę-

dziemy mogli korzystać z nowej drogi, która jest elementem szeroko zakrojonych działań poprawy infrastruktury drogowej w Zabrzu – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Ulica Marsa to już kolejna przebudowana droga w obrębie osiedla Słoneczna Dolina. Do tej pory na jego terenie nową nawierzchnię zyskały już ul. Jowisza, Lawendowa, Merkurego oraz Neptuna.

▶ Na osiedlu Słoneczna Dolina powstało już około 300 domów Fot. UM Zabrze

PRACE POTRWAJĄ DO STYCZNIA PRZYSZŁEGO ROKU

Dla bezpieczeństwa kierowców

Przebudowany zostanie wiadukt przy ul. Hermisza, nad drogą krajową 88 oraz torowiskiem kolejowym. To kolejna inwestycja realizowana w naszym mieście z myślą o podniesieniu poziomu bezpieczeństwa i komfortu kierowców.

Wartość ponad 2,5 mln zł przedsięwzięcie obejmuje m.in. rozbórkę i odbudowę płyty, wzmocnienie dźwigara stalowego, przebudowę przyczółków i podpory oraz wykonanie nowej nawierzchni drogowej wraz z dyktacjami i nowym odwodnieniem. Prace mają się zakończyć w styczniu 2023 r. Inwestycja realizowana jest w ramach zadania

▶ Objęty przebudową wiadukt Fot. UM Zabrze

„Przebudowa obiektów inżynierskich na terenie miasta Zabrze z podziałem na części”. Podpisa-

na w kwietniu umowa pozwoli na zrealizowanie już siódmego etapu projektu.

GOR

► Dyplomarium w Galerii Café Silesia Fot. UM Zabrze

ABSOLWENCI ZABRZAŃSKICH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH ZAPREZENTOWALI SWOJE TALENTY

Zachwycają na scenie i przy sztalugach

W Galerii Café Silesia zaprezentowali swoje prace dyplomowe absolwenci zabrzańskiego Liceum Plastycznego. Z kolei na scenie Filharmonii Zabrzeńskiej wystąpili absolwenci Państwowej Szkoły Muzycznej w Zabrzu. Nasze kuźnie artystycznych talentów od lat przynoszą nam kolejne powody do dumy.

Serdecznie gratuluję artystom, ich nauczycielom, pedagogom i rodzicom. Aż trudno uwierzyć, że jeszcze przed ćwierćwieczem w Zabrzu nie było szkoły plastycznej. Cieszę się, że nasze liceum na trwałe wpisało się na mapę edukacyjną i artystyczną miasta, regionu oraz kraju. Wspaniałe prace dyplomowe, pełne głębi i ekspresji dzieła artystyczne, świadczą o wielkim talencie młodych zabrzan – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Serdecznie gratuluję artystom, ich nauczycielom, pedagogom i rodzicom. Aż trudno uwierzyć, że jeszcze przed ćwierćwieczem w Zabrzu nie było szkoły plastycznej. Cieszę się, że nasze liceum na trwałe wpisało się na mapę edukacyjną i artystyczną miasta, regionu oraz kraju. Wspaniałe prace dyplomowe, pełne głębi i ekspresji dzieła artystyczne, świadczą o wielkim talencie młodych zabrzan – dodaje.

Przypomnijmy, że powołane do życia w 1996 r. Liceum Sztuk Plastycznych było pierwszą w Polsce szkołą prowadzoną przez samorząd. Wraz ze Szkołą Podstawową nr 35 weszło w skład Zespołu Szkół nr 18 w Zabrzu. Liceum Plastyczne kształci uczniów w trzech specjalnościach. To fotografia artystyczna, aranżacja wnętrz oraz projektowanie graficzne. Mury Państwowej Szkoły

Muzycznej I i II st. im. Stanisława Moniuszki na przestrzeni lat opuściło wielu sławnych absolwentów. Wśród nich są wybitny pianista Krystian Zimmerman, znakomity tenor Henryk Grychnik czy też wirtuoz oboju Jerzy Kotyczka. W placówce każdego roku kształci się ponad trzystu uczniów, którzy z powodzeniem sięgają po wyróżnienia i nagrody podczas licznych festiwali, konkursów i przeglądów. GOR

► Wernisaż uświetnił występ uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Zabrzu Fot. UM Zabrze

► Jubileuszowa gala odbyła się 2 kwietnia w Domu Muzyki i Tańca Fot. Artem Halkevych (5)

III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ŚWIĘTOWAŁO WYJĄTKOWY JUBILEUSZ

120 lat Trójki!

Czwarty Międzynarodowy Zjazd Absolwentów wpisał się w obchody 120-lecia III Liceum Ogólnokształcącego w Zabrzu. Zorganizowany w Domu Muzyki i Tańca jubileusz popularnej Trójki był okazją do wspomnień, wzruszeń, gratulacji i podziękowań.

Wielu naszych absolwentów wyjechało zagranicę. Przyjeżdżają z Niemiec, Anglii, Stanów Zjednoczonych... Absolwentów Trójki można spotkać na całym świecie – uśmiecha się Magdalena Kaernbach-Wojtaś, dyrektor III LO. – To niesamowita historia. Z jednej strony cieszymy się, że nasza szkoła ma taką tradycję. Z drugiej strony to piękna okazja, żeby się spotkać – dodaje.

Absolwenci Trójki zgodnie przyznają, że dla nich to więcej niż szkoła. – Ta szkoła jest rodziną i mówię to z pełną odpowiedzialnością. Atmosfera w tej szkole jest szczególna. To szkoła, z którą się utożsamiamy

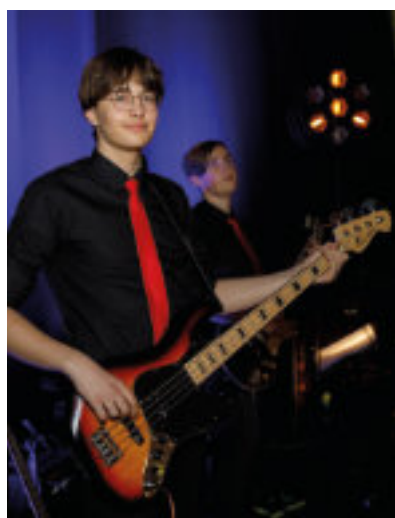
i z którą bardzo się zżyliśmy – podkreśla Ewa Skoczylas.

– Jak myślę o szkole, to wcale nie przychodzą mi do głowy klasy i lekcje, tylko raczej to wszystko, co się działo obok, chociaż w budynku szkoły – mówi Tomasz Rożek, popularny dziennikarz naukowy i absolwent Trójki. – Ogromną wartością zabrzańskiej Trójki, oprócz prowadzonych na wysokim poziomie lekcji, jest właśnie to superotoczenie – dodaje.

Na kwietniowym zjeździe pojawiło się ponad pół tysiąca absolwentów. Wśród nich były całe rodziny, które z Trójką związały się przez kolejne pokolenia. – Zdałam maturę 60 lat

temu – wspomina Maria Wieloch. – Budynek był wtedy dużo skromniejszy, mniej kolorowy, ale atmosfera była zawsze świetna. To się zawsze wspominało. Tę szkołę skończyła też moja siostra, dwaj siostrzeńcy, żona jednego z nich, syn młodszego siostrzeńca... – wylicza pani Maria.

– Trójka to bogata w tradycję, najstarsza szkoła średnia w Zabrzu. Z okazji jubileuszu całej społeczności szkolnej – dyrekcji, nauczycielom, pracownikom, uczniom, rodzicom oraz absolwentom – życzę dalszej satysfakcji z tworzenia historii tej szczególnej placówki oświatowej – podsumowuje prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. GOR

Tragiczne karty naszej historii

W parku im. Poległych Bohaterów przy ul. Dubiela odbyły się 10 kwietnia uroczystości upamiętniające ofiary zbrodni katyńskiej i katastrofy smoleńskiej. Wzięli w nich udział m.in. przedstawiciele samorządu, służb mundurowych oraz młodzież.

► Uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty przy pamiątkowych tablicach w parku przy ul. Dubiela Fot. UM Zabrze

Pamiętamy o tysiącach Polaków, którzy zginęli w Katyniu. Wciąż mamy w pamięci 10 kwietnia sprzed dwunastu lat, gdy zaczęły docierać do nas informacje, które wydawały się nieprawdopodobne, a jednak okazały się rzeczywistością. Teraz słyszymy o przerażających zbrodniach dokonywanych w Ukrainie. Myślę, że powinniśmy wyciągnąć z tych kart historii wnioski i otworzyć się nie tylko na drugiego człowieka, ale również na służbę Ojczyźnie – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Przypomnijmy, że w tym roku mija 82. rocznica zbrodni katyńskiej – zbiorowego mordu, którego ofiarami byli polscy oficerowie, policjanci, urzędnicy państwowi oraz przedstawiciele międzywojennej inteligencji. Jak wynika z ustaleń Instytutu Pamięci Narodowej, zginęło wówczas ponad 21 tysięcy Polaków.

Dwanaście lat temu, w drodze na uroczystości zorganizowane

z okazji 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, katastrofie uległ prezydencki samolot Tu-154. Pod Smoleńskiem zginęło wówczas 96 członków polskiej delegacji, wśród nich prezydent RP Lech Kaczyński wraz z małżonką Marią Kaczyńską, ostatni prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, wicemarszałkowie Sejmu

i Senatu RP, parlamentarzyści, dowódcy Sił Zbrojnych RP, pracownicy Kancelarii Prezydenta RP, szefowie instytucji państwowych, przedstawiciele ministerstw, organizacji kombatanckich i społecznych, duchowni oraz załoga samolotu. Oba tragiczne wydarzenia upamiętnią tablice w parku przy ul. Dubiela. GOR

► Pamięć ofiar uczcili m.in. uczniowie Fot. UM Zabrze

► Koncert Pasyjny w kościele św. Anny Fot. UM Zabrze

ZA NAMI XVI EDYCJA DNI PAPIESKICH

Pamiętamy naukę Ojca Świętego

Od 2 do 13 kwietnia trwały wydarzenia wpisujące się w program tegorocznej edycji Dni Papieskich. Nie zabrakło „Kawiarenki z oknem na świat”, która po dwuletniej przerwie, spowodowanej pandemią, ponownie zagościła w Zabrzu. Zwieńczeniem obchodów był Koncert Pasyjny w kościele św. Anny.

Obachody zainaugurowane zostały wystawą „A przecież nie cały umieram”, którą od 2 do 10 kwietnia można było oglądać w kościele św. Jadwigi. Na ekspozycji znalazły się wycinki prasy ukazujące się po śmierci Jana Pawła II. W kinie Roma można było wziąć udział w „Przeglądzie filmów z przesłaniem” oraz posłuchać gawędy historycznej Dariusza Walerjańskiego „Historia Zabrze w kościołach zapisana – fakty, ciekawostki, mity”. Był recital gitarowy Patryka Filipowicza „Pieśni śpiewane gitarą” oraz wieczór literacki w Miejskiej Bibliotece Publicznej.

Tradycją, która wpisała się w obchody Dni Papieskich, jest „Kawiarenka z oknem na świat”. Tym razem w dyskusji zorganizowanej w Teatrze Nowym uczestniczyli prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik, ks. Tomasz Sękowski, dyrektor MBP w Zabrzu Tomasz Iwasiów oraz prof. Piotr Skubała. Hasłem było zdanie: „W trosce o innych – spoza porządku konieczności”.

– Chcemy przypomnieć, że warto wpatrywać się w autorytety, warto spoglądać na nauczycieli, którzy mają nam coś do powiedzenia. Nie szukajmy zawsze

świadków, czasem wystarczy myśl, którą pozostawił dobry nauczyciel. Musimy od siebie wymagać, nawet jeśli inni od nas nie wymagają. Musimy troszczyć się o drugiego człowieka, musimy wymagać od siebie troski o otoczenie – podkreśla prezydent Małgorzata Mańka-Szulik.

Zwieńczeniem Dni Papieskich był Koncert Pasyjny w kościele św. Anny, w którym wystąpili Monika Glazer, Kamila Goik, Jakub Bargiel, chór Resonans con tutti oraz Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Zabrzeńskiej pod dyrekcją Sławomira Chrzanowskiego. MM

► Strażacy w akcji Fot. UM Zabrze

STRAŻACY, HUTNICY I KOKSOWNICY OBCHODZĄ 4 MAJA SWOJE ŚWIĘTO

Pod opieką świętego Floriana

Około 2,5 tysiąca razy interweniują w ciągu roku zabrzańscy strażacy. Zawodowych ratowników wspierają od lat druhowie ochotnicy. W naszym mieście jednostki OSP działają w Grzybowicach, Kończycach, Makoszowach i Mikulczycach. Dzień Strażaka to okazja do podziękowania im za pełną poświęcenia codzienną służbę.

Tegoroczny Dzień Strażaka szczególnie pozytywnie zapisze się w pamięci druhów z Ochotniczej Straży Pożarnej w Mikulczycach. Dzięki dofinansowaniu, przekazanemu przez Zabrze oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, otrzymają oni bowiem nowy lekki wóz ratowniczo-gaśniczy. To kolejny specjalistyczny pojazd dla zabrzańskich OSP. W ubiegłym roku nowy wóz został przekazany jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej w Makoszowach. Samochód marki Kamaz zakupiony został za 800 tys. zł, a wkład własny miasta wyniósł 200 tys. zł. Na działalność ochotniczych straży pożarnych Zabrze przeznacza co roku ponad ćwierć miliona złotych. W naszym mieście funkcjonują cztery jednostki OSP w: Grzybowicach, Kończycach, Mikulczycach oraz Makoszowach.

– Z okazji Międzynarodowego Dnia Strażaka składam najserdeczniejsze życzenia strażakom z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej oraz druhom z ochotniczych straży pożarnych w Grzybowicach, Kończycach, Makoszowach i Mikulczycach. Dziękuję za waszą pełną zaangażowania i poświęcenia służbę na rzecz drugiego człowieka. Swoją codzienną pracą dbacie o bezpieczeństwo naszych mieszkańców. Życzę, aby święty Florian miał was zawsze w swojej opiece – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Dużo zdrowia i pomyślności życzę również wszystkim pracownikom Huty Zabrze oraz JSW Koks. Niech wasza praca będzie źródłem nieustającej satysfakcji – dodaje.

4 maja obchodzony jest na świecie jako Międzynarodowy

Dzień Strażaka. W tym dniu świętują zarówno strażacy zawodowi, jak i ochotnicy. W Polsce obchodzony jest jako święto zawodowe, ustanowione przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 2005 r. Ustawodawca w ten sposób utrwalił tradycję honorowania strażackiej służby w dniu wspomnienia w Kościele katolickim patrona strażaków – św. Floriana. Święty ten stał się orędownikiem strażaków po pożarze na krakowskim Kleparzu w 1528 r. Znajdowały się tam jego relikwie. Ogień zajął wtedy okoliczne budynki, oszczędzając w znacznej mierze kościół św. Floriana. Od tego czasu zaczęto czcić Floriana jako patrona od pożaru, a strażacy jako swojego opiekuna. Św. Florian jest także opiekunem innych zawodów związanych z ogniem: hutników i koksowników. GOR

26 MAJA OBCHODZIMY W POLSCE DZIEŃ MATKI

Dziękujemy Wam, kochane Mamy!

Darzą nas bezgraniczną miłością. Cieszą się z naszych sukcesów, wspierają w trudnych chwilach. To im zawdzięczamy, że znaleźliśmy się na świecie. 26 maja to dzień, w którym szczególnie chcemy podziękować wszystkim Mamom za ich serce.

► Anna Siekierka z synkiem Krzysiem

Zostałam mamą kilka miesięcy temu. To cudowne uczucie, którego nie da się wyrazić słowami. W tym roku po raz pierwszy będę obchodzić Dzień Matki już jako mama – uśmiecha się Anna Siekierka, mama półrocznego Krzysia.

Dzień Matki to święto obchodzone jako wyraz szacunku dla wszystkich matek. Jego początki sięgają czasów starożytnych. Kultem otaczano wówczas matki-boginie, symbole płodności i urodzaju. Zwyczaj powrócił w XVII-wiecznej Anglii pod nazwą „niedziela u matki”. W Stanach Zjednoczonych historia święta sięga 1858 r. Nauczycielka Ann Maria Reeves Jarvis zainicjowała wówczas obchody Dni Matczynej Pracy. W 1905 r. ustanowiony został Dzień Matki. Zwyczaj rozprzecznił się niemal na wszystkie stany i w 1914 r. Kongres uznał przypadający na drugą niedzielę maja Dzień Matki za święto narodowe.

W przedwojennej Polsce Dzień Matki obchodzony był w maju, ale nie miał stałej daty. Ta pojawiła się w okresie powojennym. Od lat 26 maja to dzień, w którym mamy dostają od swoich dzieci laurki i upominki. To okazja do podziękowania za miłość i trud włożony w wychowanie.

GOR

Pełni pasji ze swoim patronem

Z inauguracją 66. Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej im. Norberta Krocza zbiegły się obchody 25-lecia nadania imienia Norberta Krocza Szkole Podstawowej nr 24. Była to także okazja do wręczenia nagród w zorganizowanym przez placówkę konkursie plastycznym „Norbert Krocze w oczach uczniów”.

► Przygotowane przez uczniów szkoły występy Fot. UM Zabrze

To sławna postać, zasłużony zabrzezanin. Był nauczycielem, dyrygentem i założycielem chóru Resonans con tutti. W naszej placówce staramy się kultywować pamięć o patronie przez przeróżne konkursy po to, by uczniowie zaznajomili się z tą postacią, z tym autorytetem. A autorytety w naszej dzisiejszej trudnej rzeczywistości są nam bardzo potrzebne – podkreśla Barbara Wichary, dyrektor SP nr 24 im. Norberta Krocza.

– To dla mnie ważny dzień. Jestem wzruszona i cieszę się, że zostałam zaproszona na tę uroczystość. W kwietniu mija 28. rocznica śmierci męża, a dziś świętujemy 25. rocznicę nadania jego imienia szkole. Mąż był bardzo skromnym człowiekiem, nigdy nie chciał, żeby się o nim głośno mówiło. On zawsze powtarzał: „Ja tu tylko pracuję, ja tu tylko sprzątam”. Jeśli patrzy gdzieś na nas z góry, to myślę, że się cieszy z tego – mówi Maria Krocze, żona Norberta Krocza.

Córka Norberta Krocza, Dorota Kornacka, jest nauczycielką w Szkole Podstawowej nr 24. – To dla mnie wielki zaszczyt uczyć w szkole, która nosi imię taty. W każdej klasie jest gazetka o patronie szkoły i tak spogląda na mnie na każdej lekcji. Praca z młodzieżą to wielkie wyzwanie, które daje dużą przyjemność i satysfakcję. Mam nadzieję, że w ten sposób też kontynuuję to, co tata robił. Tato był najlepszym wychowawcą młodzieży, to był jego największy talent. Owszem, on uczył muzyki, był chórmistrzem, pięknie prowadził chóry, dyrygował, ale największy nacisk kładł właśnie na wychowanie młodzieży. Tu się spełniał i wszyscy go pamiętają i podziwiają również z tej strony – uśmiecha się Dorota Kornacka.

Uroczystość była dla uczniów okazją do zaprezentowania swoich talentów artystycznych. Podczas świętowania rozstrzygnięty został również miejski konkurs plastyczny „Norbert

Krocze w oczach ucznia”, a zaprezentowane prace były dowodem na twórczą inwencję uczestników.

– Zabrze wielkimi postaciami stoi. Norbert Krocze to jedna z tych postaci, która rozśławia dobre imię Zabrze nie tylko na Śląsku, nie tylko w Polsce, ale w całej Europie. Wiemy, że do kraju nie wrócił po ostatnim pięknym koncercie, ale w naszych sercach pozostał na zawsze. Cieszę się ogromnie, że szkoła w dzielnicy, gdzie się urodził, wybrała jego imię. To jest piękne, że utożsamia się z tym wielkim muzykiem, z człowiekiem pełnym pasji – zaznacza prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

Tymczasem na 9 maja zaplanowano koncert galowy podsumowujący tegoroczną edycję, organizowanego przez Urząd Miejski oraz Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 w Zabrzu, Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej im. Norberta Krocza. GOR

► Bohaterowie albumu z prezydent miasta Małgorzatą Mańką-Szulik Fot. UM Zabrze

WYJĄTKOWE WYDAWNICTWO Z OKAZJI SETNYCH URODZIN NASZEGO MIASTA

Album, jakiego jeszcze nie było!

Krystian Zimerman, Edward Czerny, Horst Eckert, Stanisław Bieniasz, Aleksandra i Magdalena Poptawskie, Marian Oslisło, Jan Sawka, Krzysztof Nitsch, Bożena Hager-Matecka, Włodzimierz Lubański czy Stanisław Oślizło – to tylko część nazwisk, które zapisały się złotymi zgłoskami na kartach historii naszego miasta, trafiając do wyjątkowego albumu, który powstał z okazji setnej rocznicy nadania Zabrza praw miejskich.

Album „Znani Zabrzanie” ukazuje ludzi, którzy swoim poświęceniem, pasją i wytrwałą pracą przyczynili się do rozwoju Zabrza. To już czwarty album z tej serii wydany w naszym mieście. Trzy poprzednie poświęcone były sportowcom, artystom oraz medykom.

– Największą wartością Zabrza są jego mieszkańcy. Miasto, które kiedyś było ważnym ośrodkiem przemysłu ciężkiego, za sprawą jego restrukturyzacji musiało zmierzyć się z niezwykle trudnym okresem transformacji. Jednak dzięki ogromnej pracy samorządu i fantastycznych ludzi, Zabrze obrało dobre kierunki rozwoju: me-

dycynę, naukę, kulturę, sport, turystykę poprzemysłową i innowacyjną gospodarkę – mówi prezydent Zabrza Małgorzata Mańka-Szulik. – Aby pokazać osiągnięcia najwybitniejszych mieszkańców, przygotowaliśmy i wydaliśmy album „Znani Zabrzanie”. Trudno mi opanować wzruszenie, gdy mówię o tym wyjątkowym wydawnictwie. To kolejny album, kolejny zbiór pięknych historii o ludziach, którzy tworzyli i wciąż tworzą historię naszego miasta – dodaje.

Wydawnictwo jest kompleksowym opracowaniem zawierającym życiorysy tych, którzy piszą historię przemysłu, medycyny, nauki, nowoczesnych technologii, kultury

i sportu Zabrza. Album rozpoczyna się od przedstawienia postaci już dzisiaj historycznych, a mocno związanych z dziejami Zabrza. To właśnie m.in. dzięki nim nastąpił przemysłowy rozwój naszego miasta. Wśród nich znajdziemy m.in. Guido Henckela von Donnerrsmarcka, Augusta Borsiga czy Karola Godulę.

Opracowanie pomoże odpowiedzieć na pytania: Czy zabrzanie bili rekordy olimpijskie? Jak rodziła się historia Górnika Zabrze? W którym roku szczypiorniści zdobywali tytuły mistrzowskie?

Uroczysta prezentacja albumu odbyła się 27 kwietnia w hotelu Diament.

GOR

► Wśród zabrzańskich propozycji coś dla siebie znajdą m.in. przyszli fryzjerzy... Fot. UM Zabrze

ZA NAMI XXIV ZABRZAŃSKIE TARGI EDUKACJI „SZKOLNE PREZENTACJE 2022”

Zabrzeńska oświata w pigułce

Ze względu na pandemię przez dwa lata odbywały się w wirtualnej przestrzeni. Teraz ponownie nabrały bardziej realistycznego wymiaru. W hali „Pogoń” zorganizowane zostały w kwietniu XXIV Zabrzeńskie Targi Edukacji „Szkolne Prezentacje 2022”.

W hali „Pogoń” pojawiło się ponad 20 stoisk, na których można było poznać ofertę zabrzańskich szkół ponadpodstawowych. – Młodzież stanęła na wysokości zadania. My, jako organizatorzy, dajemy tylko konstrukcję, a wypełnia ją swoją pomysłowością i kreatywnością właśnie młodzież – podkreśla Ryszard Gruca, dyrektor Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu.

Wśród prezentowanych klas, profili i specjalności każdy z pewnością mógł znaleźć coś dla siebie. Był sport, medycyna, nowoczesne technologie i różne oblicza rzemiosła. – Jestem pod ogromnym wrażeniem pomysłów. Wydawałoby się, że przez te ponad 20 lat wszystko zostało już powiedziane i pokazane, a tymczasem ciągle odkrywamy nowe przestrzenie – uśmiecha się prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

– W tym roku otwieramy trzy pierwsze klasy. Wśród nich będą ratowniczo-medyczna z elementami psychologii, medialna oraz matematyczno-przyrodnicza z elementami geografii i fizyki rozszerzonej – wylicza Maria Skrzypczyk, dyrektor IV LO im. Mikołaja Reja w Zabrzu.

Podczas targów podpisane zostały porozumienia z pięcioma firmami z branży motoryzacyjnej. To kolejny krok ku jeszcze lepszemu kształceniu młodych ludzi w naszym mieście.

Targi organizowane są przez miasto oraz Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu, przy wsparciu Zespołu Szkół Spożywczych w Zabrzu oraz Telewizji Zabrze.

GOR

► ...projektanci mody... Fot. UM Zabrze

► ...czy też miłośnicy gastronomii Fot. UM Zabrze

Bój o Górny Śląsk

Wyniki przeprowadzonego w marcu 1921 r. plebiscytu nie usatysfakcjonowały żadnej ze stron, a proponowany podział Górnego Śląska spotkał się z ostrym sprzeciwem naszych przodków, którzy ponownie chwycili za broń. W nocy z 2 na 3 maja 1921 r. wybuchło III powstanie śląskie, na czele którego stanął Wojciech Korfanty.

W plebiscycie górnośląskim, który odbył się 20 marca 1921 r., za przyłączeniem Górnego Śląska do Polski opowiedziało się 479 365 osób (40,3 procent), za jego pozostaniem w Niemczech 707 393 osoby (59,7 procent). W tej sytuacji Niemcy domagali się przyznania im prawie całego obszaru plebiscytowego z wyjątkiem powiatów pszczyńskiego i rybnickiego. Z kolei Wojciech Korfanty, kierujący Polskim Komisarjatem Plebiscytowym, domagał się przyznania Polsce terenów położonych na wschód od linii nazwanej jego nazwiskiem, tzw. Linii Korfantego. Biegła ona od Gorzowa Śląskiego – Olesna, poprzez Ozimek – Krapkowice – Koźle – Racibórz do Olzy. Tereny te stanowiły 59,1 procent obszaru plebiscytowego zamieszkałego przez 70,1 procent ludności.

Żądania strony polskiej zostały odrzucone przez Wielką Brytanię i Włochy, które nie chciały dalszego osłabienia Niemiec. Państwa te zaproponowały Polsce 25 procent obszaru plebiscytowego zamieszkałego przez 21 procent ludności. Praktycznie cały teren uprzemysłowiony miał pozostać po stronie Niemiec.

Projekt ten był nie do przyjęcia przez Polaków, którzy postanowili z bronią w ręku walczyć o korzystniejszy podział Górnego Śląska. W nocy z 2 na 3 maja 1921 r. wybuchło III powstanie śląskie, którego dyktatorem obwołał się Wojciech Korfanty. Oddziały powstańcze liczyły 50 tysięcy ludzi, a rozmach i tempo powstania zaskoczyły stronę niemiecką, co pozwoliło opanować powstańcom zaplanowany obszar.

W Zabrzu powstańcy przypuścili ataki na kilka miejsc, w których znaj-

dowały się posterunki policji plebiscytowej (Apo). Jeszcze w nocy z 2 na 3 maja powstańcy zdobyli silny posterunek przy Dorotheenstr. (ul. 3 Maja). Kolejnym celem ich ataku była ówczesna szkoła powszechna przy Kronprinzenstr. (obecnie siedziba Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji przy ul. Wolności 215).

W Zaborzu powstańcy zajęli komisariat policji, a następnie zaatakowali cechownię kopalni Królowa Luiza przy obecnej ul. Wolności 387, w której kwaterowali niemieccy funkcjonariusze Apo. Zabrze zostało opanowane przez wojska powstańcze, 4 maja wkroczyły do niego główne siły Grupy „Wschód”.

Powstańcy z Zabrza i powiatu zabrskiego walczyli także w innych jednostkach. Kilkudziesięciu z nich zginęło w walkach o Górę św. Anny, pod Sławięcicami, Kędzierzynom i Koźlem. 31 maja w walkach pod Kalinowem w powiecie strzeleckim 33 (31) powstańców z kompanii mikulczyckiej Wincentego Gawlika dostało się do niewoli niemieckiej. Zostali oni następnie zamordowani przez żołnierzy z Freikorps Oberland. Ciało powstańców ekshumowano i pochowano na starym cmentarzu parafialnym w Mikulczycach (obecnie skwer przy ul. G. Zapolskiej). W 1925 r. mogiłę tę ogrodzono i umieszczono płytę z nazwiskami powstańców. 42 powstańców z Zabrza pochowano w zbiorowej mogile na cmentarzu przy kościele św. Andrzeja w 1937 r. Po wojnie, w maju 1945 r., odsłonięto w tym miejscu obelisk, a dwa lata później z inicjatywy Powiatowego Związku Byłych Powstańców Śląskich wybudowano tam pomnik.

Również w kilku innych miejscach Zabrza upamiętniono poległych powstańców. Na cmentarzu parafialnym w Biskupicach pochowano we wspólnej mogile sześciu powstańców. W Pawłowiu na cmentarzu parafialnym przy ul. Rogoźnickiej znajduje się mogiła powstańców, których ciała ekshumowano z pól bitewnych oraz pomnik. Na cmentarzu parafialnym przy kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rokitnicy pochowano jeszcze w okresie międzywojennym w zbiorowej mogile sześciu powstańców pochodzących z tej części Zabrza. Z kolei w Kończycach na skwerze przy ul. Paderewskiego odsłonięto pomnik poświęcony poległym w powstaniach śląskich oraz pomordowanym w hitlerowskich obozach koncentracyjnych, a na cmentarzu parafialnym znajdują się groby pięciu powstańców.

Pierwszy pomnik w Makoszowach, poświęcony poległym powstańcom pochodzącym z tej miejscowości, powstał jeszcze przed II wojną światową i na jej początku zniszczony został przez okupantów hitlerowskich. Już w 1946 r. w tym samym miejscu postawiono nowy pomnik, który oprócz poległych w powstaniach, uczcił również pomordowanych w latach 1939–1945. Oprócz stawiania pomników, zawieszono w Zabrzu także kilka tablic związanych z powstaniami. Ostatni pomnik powstał w 50. rocznicę wybuchu III powstania śląskiego. 2 maja 1971 r. przy zbiegu ulic Wolności i Końcowej odsłonięto obelisk z czerwonego piaskowca, na którym umieszczono krzyż powstańczy z datami 1921, 1939, 1945 na ramionach.

Piotr Hnatyszyn, Muzeum Miejskie w Zabrzu

Zdrowa alternatywa dla używek

„Nie czas na nudę” to hasło tegorocznej odsłony kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł, którą zainaugurowano w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zabrzu. W naszym mieście akcja organizowana jest już od ponad 20 lat.

Cieszymy się, że możemy w tej kampanii współpracować z nauczycielami, rodzicami i dziećmi, bo to wyjątkowo szeroki projekt, który dociera do przeróżnych środowisk. Ma na celu uświadomienie, że pewne zachowania i pewne czynniki ryzyka mogą zaszkodzić rozwojowi dziecka – mówi Urszula Koszutska, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zabrzu.

Jak podkreśla Jan Szulik, koordynator ds. uzależnień przy Urzędzie

ZACHOWAJ
TRZEŻWY
UMYSŁ®

Miejskim w Zabrzu, tego typu kampanie to nie sztuka dla sztuki. – Każdy na swój sposób powinien coś z tej kampanii wyciągnąć dobrego dla siebie. Takie działania są prowa-

dzone po to, by móc się czegoś nauczyć. I tego właśnie sobie życzymy – uśmiecha się Jan Szulik.

W ramach kampanii organizowane są zajęcia promujące aktywne spędzanie wolnego czasu, właściwe odżywianie się, zdrowe nawyki. Są rozgrywki sportowe i konkursy plastyczne. W tym roku, z myślą o dzieciach z Ukrainy, w zabrańskiej poradni wspierać będzie uczniów i nauczycieli ukraińska psycholog.

MM

reklama

IBPC rekomendacja Instytutu Branży Pogrzebowej i Cmentarnej

MPGK Zabrze
ul. Klimasa 7
ul. Wolności 226

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

24h/7 **32 271 38 23, 508 970 425**

Jesteśmy firmą z długoletnią tradycją i doświadczeniem na rynku.
Oferujemy najwyższą jakość usług, konkurencyjne ceny
oraz bezgotówkową organizację pogrzebów.

- chłodnia i kaplica
- usługi cmentarne i kremacyjne
- szeroki wybór trumien i urn
- międzynarodowy transport zwłok
- krzyże, tabliczki, wieńce i palmy
- opieka nad grobami

Z barwnymi tradycjami

Uroczyste obchody 25-lecia działalności Bractwa Kurkowego Grodu Zabrzańskiego zorganizowane zostały 2 kwietnia w Łażni Łańcuskowej kompleksu Sztolnia Królowa Luiza.

Bractwo Kurkowe Grodu Zabrzańskiego powstało z inicjatywy Jana Windysa, właściciela firmy Kaliber, która w latach 90. umożliwiała miłośnikom strzelectwa towarzyskie strzelanie na obiektach Strzelnica Makoszowy czy Bańgów. Odbływały się również zawody. 1 czerwca 1996 r. Bractwo Kurkowe zostało oficjalnie zarejestrowane.

– Członkowie Bractwa kultywują bogate śląskie i polskie zwyczaje, a także podtrzymują tradycje związane ze strzelectwem. Dziękuję za liczne inicjatywy organizowane w Zabrzu, a także za promocję miasta w wydarzeniach odbywających się na terenie województwa śląskiego, w kraju i za granicą – mówi prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik.

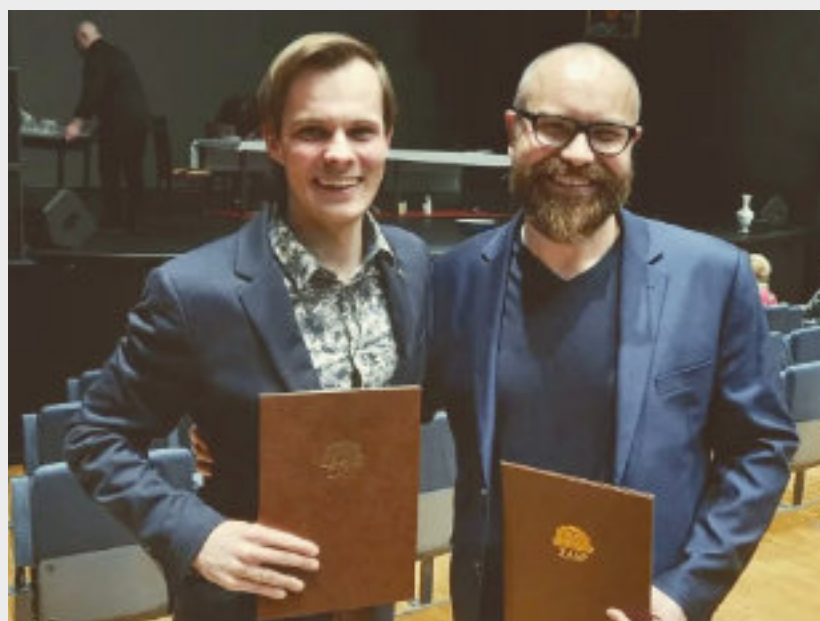
GOR

► Uczestnicy spotkania w Łażni Łańcuskowej Fot. UM Zabrze

ZWIĄZEK ARTYSTÓW SCEN POLSKICH PRYZNAŁ SVOJE NAGRODY

Nasi aktorzy docenieni

► Maciej Kaczor i Andrzej Kroczyński Fot. Paweł Janicki/Teatr Nowy

Dwie nagrody przyznawane przez Śląski Oddział Związku Artystów Scen Polskich trafiły w ręce aktorów Teatru Nowego w Zabrzu.

Nagroda im. Leny Starke przyznana została Andrzejowi Kroczyńskiemu za rolę w spektaklu „Stosunki prawne” w reżyserii Zbigniewa Stryja. Nagroda im. Adama Baumana dla młodego aktora trafiła z kolei w ręce Macieja Kaczora. Wyróżnienia zostały wręczone 11 kwietnia w Teatrze Małym w Tychach. Odbyła się tam również uroczystość wręczenia „Złotych Masek”, czyli nagród województwa śląskiego przyznawanych za szczególne osiągnięcia w zakresie sztuki teatralnej. Gratulujemy wszystkim nagrodzonym!

GOR

PRZEDSZKOLE MIRIADA

Od ponad 20 lat specjalizujemy się w pracy z dziećmi:

- ze spektrum autyzmu
- z zespołem Aspergera
- z niepełnosprawnością sprzężoną

W ramach kształcenia specjalnego oraz wczesnego wspomagania rozwoju oferujemy m.in.:

- oddziały integracyjne
- oddział specjalny
- terapię logopedyczną
- terapię behawioralną
- terapię ręki
- opiekę psychologiczną
- zajęcia indywidualne ze specjalistami
- integrację sensoryczną
- arteterapię z elementami sensoplastyki
- dogoterapię
- gimnastykę mózgu P. Dennisona
- komunikację wspierającą
- logorytmikę
- MDS – metodę dobrego startu
- metodę aktywności Knillów
- metodę Weroniki Sherborne
- muzykoterapię

Oraz zajęcia dodatkowo płatne:

- taniec ■ robotyka ■ judo
- szachy ■ joga/medytacje

W ofercie m.in.:

- indywidualne podejście do każdego dziecka
- bezpieczne i komfortowe warunki zabawy i nauki
- realizacja podstawy programowej na wysokim poziomie
- j. angielski
- j. hiszpański
- zajęcia rytmiczne
- zajęcia artystyczno-ceramiczne (oddział Zabrze)
- zajęcia z elementami sensoplastyki
- przedszkole czynne cały rok kalendarzowy
- ogród przedszkolny z placem zabaw
- wsparcie terapeutów, psychologa, logopedy
- bogaty kalendarz zajęć oraz imprez i uroczystości przedszkolnych
- wycieczki

Serdecznie zapraszamy

Zabrze, ul. Park Hutniczy 12, tel. 32 271 68 79

Bytom – Stroszek, ul. Strzelców Bytomskich 200, tel. 32 778 34 54

Bytom – Centrum, ul. Strzelców Bytomskich 16a, tel. 32 280 10 55

► Laureaci konkursu zorganizowanego w ramach projektu Fot. UM Zabrze

PODSUMOWANO PROJEKT EKOLOGICZNY NATURA(LNIE) W ZABRZU

Botanik zachwyca i edukuje

Jak racjonalnie wykorzystywać jedzenie? Na co zwracać uwagę przy segregacji odpadów? Jak zmniejszyć zużycie wody i energii? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań szukali uczestnicy projektu ekologicznego „NATURA(LNIE) w Zabrzu”. Trwające od ubiegłego roku działania podsumowano podczas spotkania w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Reja.

Miałymy przyjemność prowadzić w ubiegłym roku projekt „Zobacz płuća”. Udało nam się wówczas poznać wspaniałych nauczycieli i uczniów. Uznałyśmy, że z tą wspaniałą drużyną będziemy realizować kolejny projekt, tym razem już w szerszej formule – mówi Sylwia Kot z Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu.

– Martwimy się, że mało się mówi o ekologii. Postanowiłyśmy więc postawić na działania – podkreśla Anna Foltyn-Simka, nauczycielka w IV LO im. Mikołaja Reja w Zabrzu. – Chcemy nauczyć młodzież ochraniać środowisko, pokazać te najłatwiejsze kroki, jakie możemy wykonać, aby coś zmienić – dodaje.

W realizację projektu włączyły się właśnie IV LO oraz Szkoła Podstawowa nr 31. Do wspólnych działań zaproszono m.in. uczniów kilkudziesięciu szkół podstawowych i średnich oraz seniorów. Całość ko-

ordynował Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu. – Ten projekt wyrósł z potrzeby serca – mówi Agnieszka Zawisza-Raszka, dyrektor MOB. – W naszym ogrodzie realizujemy różnego rodzaju działania edukacyjne. Cieszą nas zwłaszcza te, których efekty przenoszone są potem do codziennego życia – dodaje.

W ramach projektu została wydana publikacja „Zielony talerz zabrzań”. Broszura została opracowana przez koordynatorkę projektu Syl-

wię Kot, Annę Foltyn-Simkę, Katarzynę Krulicką i Annę Koenigshaus. Zawiera przepisy wegetariańskie proponowane przez laureatów konkursu „Natura(Lnie) wege” oraz znanych zabrzań reprezentujących m.in. samorząd, kulturę, sport i seniorów. Broszura ta będzie dostępna dla wszystkich zainteresowanych przepisami dobrymi dla klimatu i będzie ją można pobrać ze strony internetowej ogrodu botanicznego: www.mob.zabrze.pl. GOR

► Broszura z wegetariańskimi przepisami Fot. UM Zabrze

Przede wszystkim pasja

Skąd wzięło się u Pani zainteresowanie piłką nożną?

Tak naprawdę to nie wiem. Może to, że byłam dzieckiem pełnym energii? U nas w rodzinie wszyscy grali w piłkę ręczną. Ja wybrałam piłkę nożną i nie żałuję swojej decyzji.

Pierwszym klubem w Pani bogatej karierze zawodniczej była Puma Zabrze. Jak Pani wspomina tamten czas?

Z wielkim sentymentem. To była rodzinna, ciepła, opiekuńcza atmosfera. Każdy chyba tak ma. Pierwsi trenerzy, autorytety kształtują młode piłkarki. Ja trafiłam na żyzną glebę i się rozwinęłam.

Potem były inne kluby i sporo sukcesów. Które z nich uważa Pani za najważniejsze?

Wszystkie mistrzostwa Polski, które zdobywałam z Piastunkami Gliwice i Czarnymi Sosnowiec. Smak awansu do wyższej klasy rozgrywkowej też jest niezapomniany.

Marzeniem każdego sportowca jest gra w reprezentacji Polski. Pani dostąpiła takiego zaszczytu. Jak wspomina Pani ten okres?

Tak, to było moje marzenie. Chciałam jeszcze zagrać w mistrzostwach świata. Wielka przygoda, przyjaźnie i zdobyte doświadczenie. Same umiejętności piłkarskie i przygotowanie motoryczne to czasami za mało, by zagrać z orzełkiem na piersiach. Trzeba jeszcze mieć szczęście. Ktoś cię musi zauważyć i dać szansę. Ja takie szczęście miałam i dziękuję wszystkim, którzy się do tego przyczynili.

Po występach w kilku klubach, jako grająca trenerka wróciła Pani do Zabrza. Kiedy to nastąpiło i co miało na to największy wpływ?

Zawsze chciałam zakończyć karierę piłkarską w swoim kochanym mieście. Nadarzyła się okazja, by taka drużyna w Zabrzu powstała i podjęłam rękawicę. Byłam świeżo upieczonym trenerem. Udało się. W wieku 45 lat pożegnałam się ze swoimi kibicami. Cieszę się, że są teraz ze mną i śledzą moją pracę trenerską.

Była Pani przez dłuższy czas prezesem, trenerką i zawodniczką KKS. Jak udawało się łączyć te funkcje?

Pasja. Życzliwe, oddane, zaufane i również pełne pasji osoby mi w tym pomogły. Zaangażowanie i współpraca z rodzicami zawodniczek. No i moi kochani Rodzice, którzy w sytuacjach zwątpienia i braku sił byli przy mnie. Zawsze potrafili wypełnić mnie nową siłą i nadzieją.

Dokładnie w Dniu Kobiet w tym roku KKS połączył się z Górnikiem Zabrze. Jak do tego doszło?

Od prawie siedmiu lat jestem związana z Górnikiem. Prowadzę zaję-

cia z najmłodszymi chłopakami. Czuję się częścią tej Akademii. Rozmowy toczyły się od dłuższego czasu, aż wreszcie nadszedł odpowiedni moment, 20-lecie KKS-u i 100-lecie miasta, i wszyscy do tej decyzji „dojrzelii”.

KKS to takie moje „dziecko”. Emocjonalnie i z lękiem do tego połączenia podchodziłam. Ciepłe słowa pani prezydent i docenienie naszej pracy postawiło kropkę nad i.

Na jakie korzyści może liczyć KKS z tej współpracy?

Mamy silnego partnera u swojego boku. Lepsze warunki treningowe, stroje meczowe z herbem Górnika, zdjęcia grupowe na Arenie. Widziałam radość i niedowierzanie w oczach. Zastrzyk motywacyjny, jaki otrzymały dziewczęta, widoczny jest gołym okiem. Poczują się zauważone i docenione. One mają KKS i Górnika w sercu. Teraz są jego częścią i zrobią wszystko, by pokazać się z jak najlepszej strony.

Jak przebiegały przygotowania do wznowienia rozgrywek? Co zamierzacie osiągnąć w tym sezonie?

Zajmujemy szóste miejsce w tabeli. Mamy tylko dwa punkty straty do czwartego miejsca. Drużyna z Wrocławia to solidny zespół. Będzie to ciekawe i emocjonujące spotkanie. Uważam, że mamy dobrze przepracowany okres przygotowawczy. Nasza młodzież, która gra obecnie w czwartej lidze, jest dobrym zapleczem dla pierwszego zespołu. Od przyszłego sezonu startujemy tylko z 3. ligą, więc w tej rundzie koncentrujemy się na niej. Razem z trenerką Barbarą Żelichowską będziemy budować stabilny i mocny zespół. Perspektywy i plany są ambitne, jednak wszystko zostanie zweryfikowane w późniejszym czasie. Mentalność i sytuacje losowe mają tu duże znaczenie. Rozmawiał: Andrzej Azyan

► Drużyna Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze Fot. UM Zabrze

ZA NAMI 33. EDYCJA TURNIEJU PIŁKARSKIEGO WE WŁOSKIM ROVERETO

Piłkarze dla pokoju

Aż 2,5 tysiąca młodych sportowców z 17 krajów wzięło udział w Międzynarodowym Turnieju Pokoju, jaki w kwietniu rozegrany został we włoskim Rovereto – partnerskim mieście Zabrze. Po zwycięstwo sięgnęli zawodnicy Akademii Piłkarskiej Górnika Zabrze.

Zdumą przyjmuję ten wynik, choć najważniejsze, że zabrzańska młodzież włączyła się w przesłanie dla pokoju – podkreśla prezydent Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik. – Dziękuję przyjaciółom z Rovereto za możliwość udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu – dodaje.

Celem inicjatywy są nie tylko sportowe zmagania i krzewienie zasady „fair play”, ale także podkreślanie wagi pokoju na świecie. Pod będącym jedną z wizytówek Rovereto Dzwonem Pokoju wyśpiewane zostały hymny narodowe wszystkich 17 krajów biorących udział w tym wydarzeniu.

Rovereto to miejscowość w północnych Włoszech, w regionie Trydent-Górna Adyga. Nazywane jest

również Miastem Pokoju. Dla upamiętnienia ofiar I wojny światowej odlano i ustawiono tu ogromny dzwon, do produkcji którego wykorzystany został brąz z armat wojennych. Co wieczór dzwon wybija sto uderzeń mających przypominać i ostrzegać przed tym tragicznym w dziejach ludzkości okresem.

Przypomnijmy, że umowa o partnerstwie Zabrze i Rovereto została podpisana we Włoszech 5 sierpnia 2020 r. Było to ukoronowanie rozwijającej się od kilkunastu lat współpracy pomiędzy miastami, która realizowana była poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w sferze kultury, turystyki, zdrowia, sportu i gospodarki.

GOR

► Piłkarze przy Dzwonie Pokoju Fot. UM Zabrze

Zanim nastąpił Shoah (cz. II)

Wydarzenia tzw. nocy kryształowej (9/10 listopada 1938 r.) – spalenie większości synagog w Niemczech, niszczenie żydowskich sklepów i mieszkań, aresztowanie i osadzenie w obozach koncentracyjnych 26 tysięcy Żydów – zapoczątkowały nowy etap prześladowania ludności żydowskiej w Niemczech.

20 stycznia 1942 r. w berlińskiej dzielnicy Wannsee odbyła się konferencja, której tematem było „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, czyli fizyczna eliminacja wszystkich pełnej krwi Żydów. Jak zapisano w protokole konferencji, w przebiegu realizacji ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej należy użyć Żydów do pracy na Wschodzie pod odpowiednim kierownictwem i w odpowiedni sposób. Ujęci w duże kolumny robocze z uwzględnieniem separacji obu płci, zostaną zdolni do pracy Żydzi skierowani na te terytoria w celu budowy dróg; przez naturalną eliminację odpadnie przy tym oczywiście duża ich część. Pozostałych należy poddać odpowiedniemu traktowaniu, gdyż będzie to bezsprzecznie najbardziej odporna część, wyselekcjonowana na naturalnej drodze; w razie uwolnienia należałoby ją uważać za załóżkę nowej żydowskiej odbudowy (czego nas uczy historia). W trakcie praktycznej realizacji ostatecznego rozwiązania Europa zostanie przeczesana z Zachodu na Wschód. Przede wszystkim należy dokonać tego na terytoriach Rzeszy z protektorem Czechy i Morawy włącznie – chociażby ze względu na kwestię mieszkaniową[...] Ewakuowani Żydzi będą stopniowo umieszczani w tzw. gettach przejściowych, skąd w dalszym ciągu przetransportuje się ich na Wschód. [...] Żydzi w wieku ponad 65 lat nie mają być ewakuowani, lecz przetransportowani do getta dla starców, na które przewidziany jest Terezin [Theresienstadt]. Obok tych roczników [...] zostaną umieszczeni w żydowskich gettach dla starców

ciężko poszkodowani żydowscy inwalidzi wojenni oraz Żydzi odznaczeni orderami wojennymi (Krzyż Żelazny I kl.). Jak zaznaczono dalej rozwiązanie kwestii żydowskiej oparte będzie na Ustawach Norymberskich, przy czym istotnym punktem jest ostateczne rozstrzygnięcie problemu mieszańców i małżeństw mieszanych. W punkcie pierwszym stwierdzono, że w rozstrzygnięciu kwestii żydowskiej mieszańcy pierwszego stopnia traktowani są jak Żydzi, przy czym wyjątkiem byli mieszańcy pierwszego stopnia pozostający w związku małżeńskim z przedstawicielem rasy aryjskiej i mający w tym związku dzieci (mieszańcy drugiego stopnia). Mieszańcy drugiego stopnia traktowani są jak członkowie rasy aryjskiej, a także mieszańcy pierwszego stopnia, którzy przez wyższe instancje partii i państwa z określonych względów zaliczani są do wyjątków[...] Warunkiem zaliczenia do grupy wyjątków są zasługi danego mieszańca (nie zasługi rodziców bądź małżonka krwi aryjskiej). Każdy mieszaniec pierwszego stopnia wykluczony z akcji ewakuacyjnej poddany zostanie sterylizacji. Ma to na celu przeciwdziałanie narodzinom nowych pokoleń mieszańców i ostateczne oczyszczenie z nich narodu niemieckiego. Poddanie się sterylizacji jest dobrowolne, ale jest ono warunkiem pozostania na terenie Rzeszy Niemieckiej. Z kolei w kwestii mieszańców drugiego stopnia uznano, że są w zasadzie jak członkowie rasy aryjskiej. Wyjątkiem były osoby pochodzące z rodzin, gdy oboje rodzice byli mieszańcami; gdy ich charakterystyczny

wygląd wyraźnie wskazuje na to, że dany mieszaniec drugiego stopnia jest Żydem; gdy władze policyjne i polityczne wydadzą opinię, z której wynika, że mieszaniec drugiego stopnia przez swój stan emocjonalny i zachowanie zalicza się do Żydów. W stosunku do małżeństw między Żydami i przedstawicielami rasy aryjskiej stwierdzono, iż należy wnikliwie przeanalizować każdy przypadek i rozważyć czy żydowski małżonek/małżonka ma zostać objęty(a) akcją ewakuacyjną bądź czy przez wzgląd na skutki takiej decyzji dla krewnych niemieckiej krwi mieszańca powinien on zostać skierowany do getta. Tak samo miało być w przypadku bezdzietnych małżeństw pomiędzy mieszańcami pierwszego stopnia i przedstawicielami rasy aryjskiej. W przypadku takich małżeństw posiadających dzieci, mogą być one uznane za Żydów i podlegają ewakuacji bądź zostają skierowane do getta; bądź też mogą być uznane za pełnych Niemców i wtedy powinny być oddzielone od mieszańca pierwszego stopnia. Ostatnie dwie kategorie tworzyły małżeństwa pomiędzy dwoma mieszańcami pierwszego stopnia lub mieszańcem pierwszego stopnia i Żydem oraz małżeństwa pomiędzy mieszańcem pierwszego stopnia i mieszańcem drugiego stopnia. We wszystkich tych przypadkach uznano, że tak małżonkowie, jak i ich ewentualne dzieci są Żydami, w związku z czym objęci są ewakuacją lub skierowani do getta.

Pod koniec kwietnia 1942 r. w Zabrze mieszkało jeszcze 413 Żydów, którzy zajmowali 104 mieszkania,

w tym część z nich mieszkania czteropokojowe. Aby przyspieszyć możliwość przekazania tych mieszkań rodzinom wielodzietnym, zanim Żydzi zostaną z Zabrza wywiezieni, pojawił się pomysł przeprowadzenia ich do baraków. Policzono, że w jednym pomieszczeniu mogłoby mieszkać siedem osób, co przekłada się na trzy baraki mieszkalne oraz jeden barak, w którym mieściłyby się pomieszczenia gospodarcze, szkolne itp. Pomysłu tego ostatecznie nie zrealizowano. W maju i czerwcu 1942 r. deportowano do obozów zagłady Żydów z Bytomia, Gliwic i Zabrza, a także z powiatów bytomsko-tarnogórskiego i toszecko-gliwickiego. Ponieważ dla Zabrza nie zachowały się listy deportacyjne, dane są tylko szacunkowe. Przyjmuje się, że wywieziono stąd ok. 380 osób (w tym osiem z Mikulczyc), a ok. 40 Żydów w Zabrzu pozostało. Wśród tych ostatnich byli w większości Żydzi żyjący w związkach małżeńskich z „przedstawicielami rasy aryjskiej”.

Kiedy dokładnie deportowano zabrzańskich Żydów, nie wiemy. W Oddziałowym Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach przechowywane są dokumenty z akt sądowych spraw dotyczących uznania za zmarłych osób, które zginęły/zmarły w czasie II wojny światowej a nie pozostały po nich świadectwa zgonu. Dwie z tych spraw związane są z Żydami zabrzańskimi. Pierwsza z nich dotyczy Selmy Seidemann z domu Weissenberg ur. 17 lipca 1883 r. w Zaborzu, jej męża Maksa Seidemann ur. 24 lipca 1880 r. w Czuchowie w powiecie rybnickim oraz Herty Seidemann, córki Maksa z pierwszego małżeństwa ur. 16 lipca 1913 r. w Woźnikach w powiecie lublinieckim. Wniosek do Sądu Grodzkiego w Zabrzu złożyła w lipcu 1947 r. siostra Selmy, Hulda Koczy z domu Weissenberg ur. 3 maja 1888 r. w Zaborzu. Jej mężem był katolik Florian Koczy ur. 5 maja 1892 r. w Zaborzu. W uzasadnieniu wniosku pojawia się konkretna data aresztowania rodziny Seidemann: Wyszczególnieni wyżej pod I. i II. małżonkowie Selma i Maks Seidemanowie (z których Selma była moją siostrą) oraz pod III. córka tychże Herta Selma 2 im.[ion] Seideman – ulegali

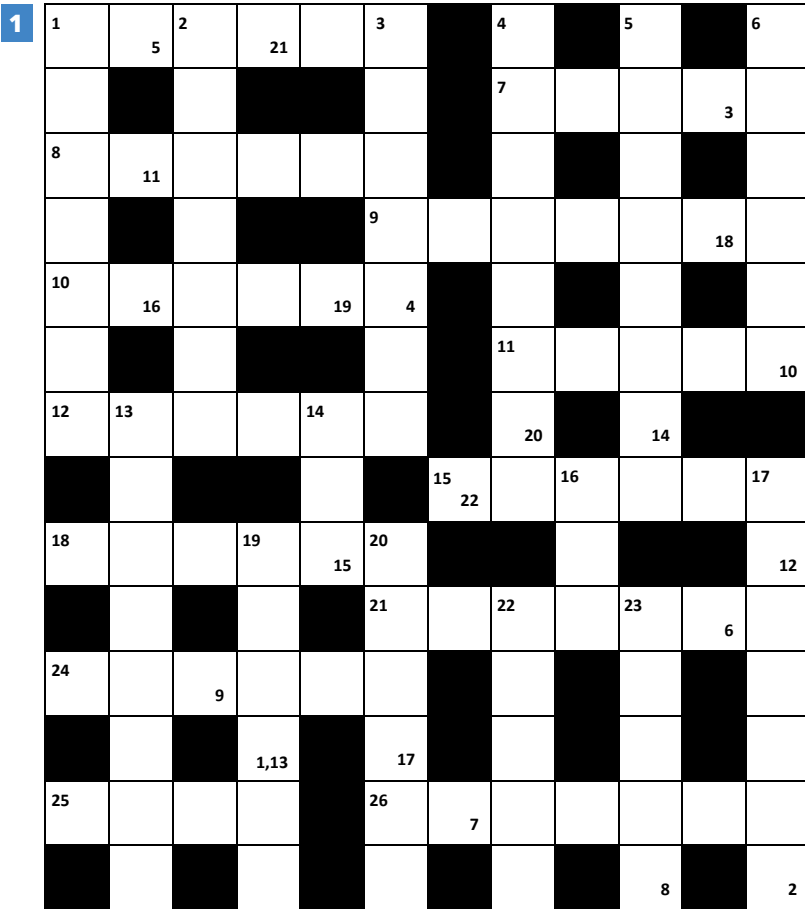
jako Żydzi licznym represjom i przesładowaniom ze strony hitlerowskich oprawców na terenie Zaborza a Zabrze, gdzie stale zamieszkiwali. Nocą dnia 17 maja 1942 roku wszyscy Żydzi zamieszkali na Zaborzu ad Zabrze, a między innymi wymienieni wyżej małżonkowie Seidemanowie oraz ich córka Hertha Selma 2 im. Seideman zostali przez gestapowców wyprowadzeni z ich mieszkania na Zaborzu przy ul. Rolniczej 36, załadowani do samochodu ciężarowego i wywiezieni wraz z innymi Żydami wprost do obozu w Oświęcimiu, gdzie z całą pewnością zostali zgładzeni. Była to bowiem ostateczna likwidacja Żydów zamieszkałych na Zaborzu. Od tego czasu nikt z wspomnianych Seidemanów nie dał o sobie żadnego znaku życia i wszelki śluch o nich zaginął. Hulda i Florian Koczy, a także trzeci świadek, N. Wycisk mieszkali przy ul. Rolniczej 5, kilkaset metrów od rodziny Seidemann. W związku z tym podana przez nich data aresztowania Żydów w Zaborzu nie powinna budzić wątpliwości. Ostatecznie Sąd Grodzki w Zabrzu uznał ich za zmarłych postanowieniem z 6 lutego 1948 r.: Jako chwilę śmierci ustala się dzień 5 grudnia 1947 r. – miejscowość nie ustalona. Hulda i Florian Koczy wyjechali w późniejszym czasie do Niemiec, gdzie Hulda zmarła w 1963, a Florian w 1966 r. – oboje pochowani zostali na cmentarzu żydowskim w Landau w Nadrenii-Palatynacie. Na ich macewie upamiętniono również rodzeństwo Huldy, które zginęło w Auschwitz.

O tym, że deportacje zabrzańskich Żydów przeprowadzone w 1942 r. nie odbyły się w jednym czasie, świadczy termin ostatniego zawartego przez nich ślubu. 5 czerwca 1942 r. przed urzędnikiem Urzędu Stanu Cywilnego stanęli robotnik montażowy Siegfried Hermann Josef Czarnowitzi ur. 9 sierpnia 1920 r. w Chropaczowie, zamieszkały przy Kronprinzenstraße 207 oraz Ruth Badrian ur. 10 maja 1923 r. w Hindenburgu, zamieszkała przy Kirchstraße 6 (ul. ks. Cz. Klimasa). Świadcami byli rzeźnik Fedor Ehrlich zamieszkały przy Antonienhüttenstraße 8 (ul. W. Brysza) i robotnik-betoniarz David Badrian

zamieszkały przy Friedenshüttenstraße 5 (ul. Wandy) [kupiec, wujek panny młodej].

Z akt drugiej sprawy wynika, że wśród Żydów którzy pozostali w Zabrzu po deportacjach z maja i czerwca 1942 r. byli m.in. Josef Wischnitzer ur. 7 stycznia 1880 r. w Ślemieniu w powiecie żywieckim i jego żona Sophie z domu Jucker ur. 3 kwietnia 1887 r. w Lachovicach w Czechach. Wniosek o uznanie rodziców za zmarłych złożył w Sądzie Grodzkim w Zabrzu w marcu 1949 r. ich syn Helmut Wischnitzer, mieszkający w tym czasie w Manilii na Filipinach, ur. 9 listopada 1917 r. w Biskupicach: wnioskodawca wnosi o uznanie jego ojca Józefa Wischnitzera oraz matkę Zofię Wischnitzer z d. Jukier za zmarłą w lecie 1943 r. Józef Wischnitzer oraz Zofia Wischnitzer mieszkali do lata 1943 r. (lipca) w Zabrzu z kąd zostali przez Gestapo, jako należący do narodowości żydowskiej w związku z ustawami antyżydowskimi wywiezieni do Oświęcimia, gdzie zginęli. Pierwszym ze świadków w tej sprawie był przedwojenny zabrzański Żyd, woźny tutejszego magistratu Arthur Heimann ur. 3 września 1887 r. w Siemianowicach Śląskich, jego żoną była katoliczka Helene Wilczek. A. Heimann zeznał: Józefa Wischnitzera oraz Zofię Wischnitzer znałem osob.[iście] Mieszkali oni w Zabrzu do 1943 r. w czerwcu 1943 r. zostali oboje jako Żydzi przez gestapowców wywiezieni autem w niewiadomym mi kierunku, i od tego czasu wszelki śluch o nich zaginął. Drugim świadkiem był Konrad Kapłonek, lokator kamienicy przy Kronprinzenstraße 270, który zeznał: Józefa i jego żonę Zofię Wischnitzer znałem osobiście, albowiem przez długie lata mieszkaliśmy w ich kamienicy. Dnia 29.6.1943 r. zostali oni przez gestapo zabrani jako Żydzi i wywiezieni w niewiadomym mi kierunku. Od tego czasu wszelki ślad o nich zaginął. Słyszałem, że mieli oni być wywiezieni do Oświęcimia. 28 czerwca 1950 r. Sąd Grodzki w Zabrzu postanowił Józefa i Zofię Wischnitzer uznać za zmarłych i oznaczyć chwilę ich śmierci na 9 maja 1946 roku.

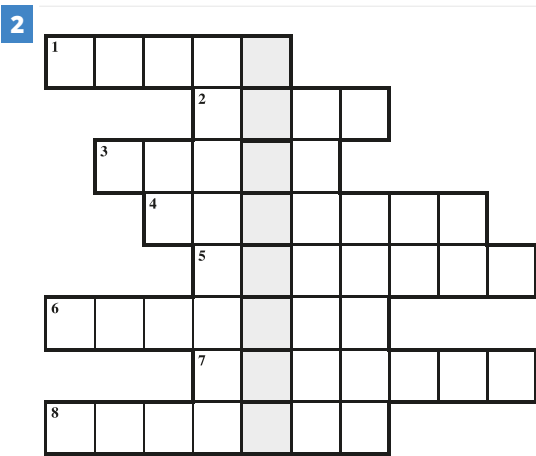
Piotr Hnatyszyn, Muzeum Miejskie w Zabrzu

Poziomo: 1 – ciało niebieskie sprawiające wrażenie spadającej gwiazdy, 7 – tkanina z Torunia, 8 – przywódca opryszków, 9 – koziołek, który szukał Pacanowa, 10 – wolnomularze, 11 – spotkanie czarownic, 12 – platforma z połączonych ze sobą pni drzew, belek, spuszczana na wodę, 15 – tytuł arystokratyczny, 18 – zakryta łąka, 21 – włoski kompozytor, twórca „Cyrulika sewilskiego”, 24 – niejedno w lesie, parku, sadzie, 25 – honoraria aktorów, 26 – odpowiedzialny za dźwięk podczas koncertu.

Pionowo: 1 – prorok, twórca islamu, 2 – lubi zwiedzać, podróżować, 3 – gimnastyka przy muzyce np. dla przedszkolaków, 4 – leczy zęby, 5 – Wincenty, kronikarz, 6 – leworęczny, 13 – obszar objęty ochroną przyrody, 14 – niebezpieczny w rzece, 16 – legendarny brat Lecha i Czecha, 17 – w parze z szufelką, 19 – o bardzo słodkiej herbacie, 20 – przyjemny zapach, 22 – nietop chowający głowę w piasek, 23 – rzadkie kobiece imię (imieniny 13 stycznia).

Rozwiązanie krzyżówki – tytuł piosenki Hanny Banaszak, utworzą litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu.

1 – a to feler, westchnął...,
2 – wyspa jak wulkan gorąca,
3 – w znakach zodiaku między lwem a wagą, 4 – rzutka, albo spotkanie zuchów, 5 – w parze z adresatem, 6 – oj, będzie nieprzyjemnie, gdy szef wzywa na..., 7 – na nosie krótkowidza, 8 – wiosną przylatują do nas z Afryki.

Rozwiązaniem jest słowo, które powstanie w zaznaczonej kolumnie.

Chochlik drukarski pomieszał literki we wszystkich wyrazach. Trzeba je poprzestawiać tak, aby utworzyły tytuł opery Franza Josepha Haydna.

FOTOZAGADKA

Zagadka polega na odgadnięciu, gdzie znajduje się prezentowane miejsce.

Rozwiązania z poprzedniego numeru

1. Szanujmy wspomnienia
2. Storczyk
3. Żłobek przy ul. Niedziałkowskiego
4. Dzień królowania

Wydawca:

Centrum Informacji Kulturalnej

Adres redakcji:

41-800 Zabrze, ul. Generała de Gaulle'a 17, tel. 32 271-21-70

Redakcja:

Igor Cieśliski – redaktor naczelny, Magdalena Mionc, Helena Pisarczyk

Skład: CIK

Zdjęcie na okładce:

depositphotos.com

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów.

SPRZEDAŻ OZDOBNYCH KAMIENI OGRODOWYCH

ZABRZE,
ul. Ofiar Katynia 56
Tel. 32 274 93 92

Zarząd Budynków Mieszkaniowych
Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Sp. z o.o. w Zabrzu
Zarządca Nieruchomości

TWÓJ DOM W DOBRYCH RĘKACH

**41-800 Zabrze, pl. Warszawski 10,
tel. +48 32 37 33 900, www.zbm-tbs.zabrze.pl**

Administrowanie
wspólnotami mieszkaniowymi

Budowa nowych domów
w systemie TBS

Wynajem lokali
mieszkalnych i użytkowych

Remonty oraz termomoderni-
zacja budynków

POBIERZ APLIKACJĘ

TV ZABRZE

Skanuj tutaj

- Oglądaj Telewizję Zabrze na żywo
- Czytaj nasz miesięcznik o Zabrzu

tvz
TELEWIZJA
ZABRZE

**Nasze
Zabrze**

